

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Sausio gale Čikagoje vyks politinis savaitgalis – 5 psl.

- Išminčių ir mūsų dovanos – 2
- Ar mūsų jaunimas turės savo literatūros ambasadorių? – 3
- Kalėdos be sniego, Naujieji – su lietumi – 3, 13
- Apmąstymai iš Ellicott miestelio – 4
- Iš Ateitininkų gyvenimo – 6
- Minint 1912-ųjų Tekstilės streiką – 7
- Sportas – 8
- Kraštiečiai nepamiršta savo bičiulės mecenatės – 9
- P. Lapės paroda – 9
- Apžvalgos – 10
- JAV lietuvė džiaugiasi savo patirtimi Lietuvoje – 14–15

Valiutų santykis
1 USD — 2.68 LT
1 EUR — 3.45 LT

Pirmoji Laisvės premija įteikta Rusijos disidentui

Vilnius (BNS) – Sausio 13 d. Lietuvos Respublikos Seime iškilmingai minint Laisvės gynėjų dieną žymiam žmogaus teisių gynėjui iš Rusijos Sergej Kovaliov įteikta pirmoji Laisvės premija. Pirmosios Laisvės premijos laureatas pasidžiaugė, kad Lietuva žengia europietiškos integracijos keliu ir padėkojo už Lietuvos Seimo skirtą Laisvės premiją. S. Kovaliov svarstė, kad galbūt reikėtų pirmąją Laisvės premiją laisvoje Lietuvoje įteikti lietuviui, galbūt kam nors, kas pašventė savo gyvenimo dešimtmečius kovai už laisvę. Tačiau pripažino, kad negalima skirti premijos 300,000 nežinomųjų.

Seimo pirmininkė Irena Degutienė laureatui taip pat įteikė Laisvės premijų statulėlę, sukurta pagal skulptoriaus Juozo Zikaro Laisvės paminklą (statulėlės autorė – skulptorė Joana Noreikaitė). Laisvės premijų komisijos pirmininkas, Seimo narys Petras Auštrevičius iš Seimo tribūnos priminė Rusijos žmogaus teisių gynėjo S. Kovaliov biografiją,

Rusijos žmogaus teisių gynėjui, kovotojui už laisvę ir demokratiją Sergej Kovaliov (trečias iš k.) įteikta pirmoji Lietuvos Seimo paskirta Laisvės premija. Pirmas iš k. – Laisvės premijų komisijos pirmininkas, Seimo narys Petras Auštrevičius, šalia jo – Seimo pirmininkė Irena Degutienė, dešinėje – dainininkė Veronika Povilionienė.

Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

pasveikino laureatą.

Laisvės premiją Seimas įsteigė, norėdamas įvertinti asmenų ir organizacijų laimėjimus bei indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokrati-

ją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą.

Leista suimti besislapstančius buvusius Vilniaus OMON vadus

Vilnius (ELTA) – Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjas skyrė suėmimą už akių dviem įtariamiesiems: buvusiam SSRS vidaus reikalų ministerijos Vidaus kariuomenės Vilniaus Ypatingos paskirties milicijos būrio vadui Boleslav Makutynovič (g. 1957 m.) ir šio būrio štabo viršininkui Vladimir Razvodov (g. 1956 m.).

Teismas taip pat įpareigojo prokurorą sulaikyti įtariamuosius ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jų sulaikymo pristatyti juos ikiteisminio tyrimo teisėjui apklausai dėl suėmimo pagrįstumo. Šie du asmenys yra teismo pripažinti įtariamaisiais dėl tarptautinės teisės draudžiamo elgesio su žmonėmis.

Įtarimuose nurodyta, jog šie as-

menys galimai užgrobė Lietuvos policijos akademijos pastatą Vilniuje 1991 m. sausį, užpuolė Lavoriškių ir Medininkų muitinės postų pareigūnus, taip pat galimai užpuolė ir tuometinius Lietuvos krašto apsaugos departamento pareigūnus bei sulaikė Lietuvos VRM greitojo reagavimo rinktinės „Aras“ policininkus bei padarė kitus nusikaltimus.

Trakuose – dėmesys Šiaurės ir Baltijos valstybių bendradarbiavimui

Trakai (ELTA) – Sausio 11–12 d. Trakuose vykusiam neformaliame Europos ir Šiaurės Amerikos tarptautinės ir saugumo politikos žinovų „Sniego susitikime“ (Snow meeting) ypatingas dėmesys buvo skirtas Šiaurės ir Baltijos valstybių bendradarbiavimui.

Pasak Lietuvos užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio, Šiaurės ir Baltijos šalys turi mokytis viena iš kitos ir perimti geriausią praktiką, plėtoti ekonominius ryšius ir regiono kultūrinį tapatumą, kurio svarbi dalis yra verslo ir paslaugų kultūra, bei dalytis bendra patirtimi už regiono ribų ir tokiu būdu prisidėti prie platesnio saugumo ir stabilumo stiprinimo.

2012 m. Lietuva koordinuoja Šiaurės ir Baltijos šalių (NB8) bendradarbiavimą, trišalės Baltijos ministrų tarybos veiklą ir JAV bendradarbiavimo su Baltijos ir Šiaurės šalimis stiprinimo iniciatyvos E-PINE įgyvendinimą.

A. Ažubalis kartu pabrėžė, kad šiame interneto amžiuje aptariant saugumo klausimus būtina matyti platų vaizdą ir naujai apibrėžti stabilumo sąvoką. Jis taip pat atkreipė dėmesį į nelauktus procesus Rusijoje po rinkimų į Dūmą gruodžio mėnesį, augantį visuomenės nepasitenkinimą milžiniška infliacija ir niūriomis ekonomikos perspektyvomis Baltarusijoje.

Diskusijose „Sniego susitikime“ ministras pabrėžė, kad istorinės atminties įtvirtinimas Europoje liks svarbiu Lietuvos užsienio politikos tikslu, kuris ne tik leistų užbaigti Sausio 13-osios bylą surandant ir nuteisiant kaltuosius, bet ir atstatant istorinį teisingumą. Šio tikslo reikšmė, pasak A. Ažubalio, peržengia Lietuvos sienas,

Europos ir Šiaurės Amerikos tarptautinės ir saugumo politikos ekspertų susitikime dalyvavo Latvijos ir Lietuvos užsienio reikalų ministrai Edgaras Rinkevičius (k.) ir Audronius Ažubalis, JAV politologas Robert Nurick.

URM nuotr.

todėl jis gali būti pasiektas tik bendradarbiaujant viso Europos žemyno valstybėms.

Penktą kartą surengtame „Sniego susitikime“ dalyvavo Latvijos ir Švedijos užsienio reikalų ministrai Edgaras Rinkevičius ir Carl Bildt, Turkijos ES reikalų ministras Egemen Bagi, JAV valstybės sekretorės pavaduotojas Philip Gordon, aukšto rango diplomatai, užsienio politikos patarėjai, analitinių ir tyrimo centrų ekspertai iš Šiaurės ir Baltijos šalių, JAV, Turkijos, Vokietijos, Jungtinės Karalystės, Vengrijos, Prancūzijos ir kitų valstybių, aukštas pareigas užimantys ES ir NATO pareigūnai.

Redakcijos žodis

Gavusi kalėdinių dovanų Valdo Adamkaus knygą „Paskutinė kadencija. Prezidento dienoraščiai“, puoliau ją skaityti. Juk tiek apie ją trimituota, net norėta uždrausti! Deja... sensacijų ar slaptos medžiagos gausos neradau, kažko labai naujo – taip pat. Tiesa, knygą buvo įdomu skaityti, ji leido pamatyti valstybės valdymą iš arčiau, suvokti tam tikrų poelgių priežastis, sužinoti, kaip tuometis Lietuvos vadovas vertina to laiko įvykius, skandalus, politines aktualijas. Turiu pasakyti, kad tie vertinimai dažniau yra pesimistiški, bet neatitrūstantys nuo tikrovės, pagrįsti. Neabejoju, kad ateityje ši knyga įgis didžiulę vertę, mat Valdas Adamkus surinkio svarbiausius politinius to penkmečio Lietuvos įvykius, faktus ir kai kurias nedideles valdančiojo elito paslaptis. Siūlau knygą paskaityti ir jums, tačiau skaitydami nepamirškite, kad ji pirmiausia yra dienoraštis, o ne oficialių posėdžių protokolai. Šis žanras ne tik leidžia, bet ir įpareigoja didesniai atvirumui, o ne tik oficialiam pasiaiškinimui.

Redaktorė **Laima Apanavičienė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė dalia.cidzikaitė@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatoriai – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Niekuomet ne- užmiršiu Trijų Karalių šventės prieš 28 metus (1984 metais). Po mėnesį trukusios labai vargingos kelionės buvau atvežtas į Permės kalėjimą. Kame- roje keli kaliniai lau- kėme paskutinio etapo į vieną iš Ura- lo lagerių. Trijų Karalių šventės va- karą į mūsų kamara atvedė dar kelis kalinius, vežamus atlikti papildomos bausmės Čistopolio kalėjime iš ten, kur mes dar tik vykome. Mes, nau- jokai, išsižioję klausėmės ne Trijų Karalių šventės homilijos, bet pasa- kojimų, kas mūsų laukia lageryje. Paskui vieni prisiminėme, kad šian- dien Trijų Karalių šventė, kiti – kad stačiatikių Kalėdos, ir dalijomės prisiminimais, kaip laisvėje šventė- me šias šventes. Mes visi – katalikai, protestantai ir ortodoksai – vaiši- nomės maisto trupiniais, kuriuos ra- dome savo krepšiuose. Betliejaus Kū- dikiui galėjome padovanoti tik savo tikėjimą ir vargą, nes nieko daugiau neturėjome.

Kristaus Apsireiškimo šventės Mišių Dievo žodžio skaitiniai pasako- ja apie dovanas. Pranašas Izaijas kalba apie būsimus laikus, kai auksu ir smilkalais apkrauti kupranugariai trauks į Jeruzalę ir visi skelbs šlovin- gus Viešpaties darbus (plg. Iz 60, 1–6).

Evangelija pasakoja apie išmin- čius, atvykusius į Jeruzalę pagarbin- ti gimusio žydų Karaliaus. Danguje nušvitusi žvaigždė atvedė į Betliejų ir čia gimusiam Kūdikiui išminčiai atidavė savo dovanas – auksą, smilka- lus ir mirą. Tai buvo jų didelio tikėji- mo ir nemažesnės pagarbos gimui- siam Karaliui ženklas. Be šio tikėji- mo jie nebūtų su dideliu vargu ir pa- vojais ieškoję Kūdikio. Visiškai natū- ralu, kad mes tuos, kuriuos gerbiame ir mylime, apdovanojame – meile, prielankumu, geru žodžiu ar kokia nors dovana.

Jeigu mūsų tikėjimas nėra tik paveldėtos krikščioniškos kultūros dalis, bet turi galias šaknis mūsų širdyje, tuomet savo pagarbą ir meilę Dievui išreiškiame ne tik maldos žo- džiais, bet ir labiau matomais bū- dais. Iš tvano išsigelbėjęs Nojus tuo- jau pastatė aukurą ir kaip padėką už išgelbėjimą sudegino Dievui skirtą

Išminčių ir mūsų dovanos

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

atnašą. Izraelitai, gyvendami pago- nių apsuptyje ir brangindami iš ver- gijos juos išvedusį Dievą, jo garbei aukodavo geriausius avinėlius.

Rytų išminčių pagarbintas Kū- dikis pats taps auka, naikinančia žmonių nuodėmes. Jėzus panorėjo šią savo auką sudabartinti – leisti ir mums realiai dalyvauti jo išganymo misijoje. Dėl to Paskutinės vakarie- nės metu įsteigęs savo nekruvinąją auką jis paliepė apaštalams: „Tai darykite mano atminimui.“ Šis Kris- taus aukos sudabartinimas vyksta per kiekvienas Mišias. Tai brangiau- sia, ką turime savo krikščioniškame tikėjime. Mes negalime Dievui pa- dovanoti ko nors daugiau už jo Sū- naus auką. Palaiminti visi, kurie daž- nai ir sąmoningai dovanoja Dievui šią auką.

Kalbėdami apie dovanas Dievui, turėtume nuolat mąstyti ne tik apie anapusinėje tikrovėje esantį Viešpa- tį, kaip jam išreikšti savo meilę bei dėkingumą, bet apie tai, kaip Dievas apsireiškia mums čia ir dabar. Ne- galime užmiršti Kristaus žodžių: „Ką padarėte vienam iš mažiausiųjų ma- no brolių, man padarėte.“ Jėzus tvir- tina, kad gyvena kiekviename žmo- guje, ypač tame, kuris yra silpnas, daug ko stokoja, ypač mūsų meilės.

Jeigu norime, kad Dievas mums apsireikštų, kaip anuomet apsireiškė Rytų išminčiams, turime mąstyti, kaip padėti tiems savo broliams, ku- riems reikia mūsų pagalbos. Mąstyti ne apie centus, kuriuos įdedame į ištiestą ranką, ar labdaros akcijose paaukotus kelis litus, bet apie tikrą pasitarnavimą, be kurio žmogus ne gyventų, o tik vegetuotų.

Labiausiai būna suprantama me- džiaginė parama, kurią organizuoja „Caritas“, Maltos ordinas, samarie- čiai ir kt. žmonės, neabejingi sveti- mam skausmui. Tačiau dauguma ne mažiau už centus ir daiktus stokoja mūsų dėmesio, prielankumo, gero žodžio, padėsinimo, vilties ir meilės.

LAIŠKAI

SKAITAU SU MALONUMU

Su malonumu skaitau Juozo Gai- los apmąstymus iš Ellicot miestelio. 2011 metų gruodžio 10 d. „Drauge“ Gaila savo apmąstymus pradėjo nuo manęs. Ir tai privertė mane susi- mąstyti. Taip, mes aptariame viso pasaulio problemas ir, jei tikėsite, daug problemų ir išsprendžiame. Gal būtų mažiau problemų pasaulyje, bet visa bėda yra žmona. Jau, rodos, rei- kės Barack Obama rašyti ar skam- binti, kaip susitvarkyti su Afganista- nu, kai staiga pasigirsta balsas iš miegamojo: „Gana, jau gana, marš greit į lovą, Afganistanas nepabėgs, kitą savaitę sutvarkysite. Ir nepa- miršk išleisti katino į lauką.“

Gaila rašo, kad mes nesiskun- džiame nei sveikata, nei skausmais. Jei nesiskundžiu skausmais ar svei- kata, tai tik dėl to, kad Gaila nėra daktaras. O skausmų tai buvo ir yra. Abiem skaudėjo petį, man nuo teni- so, Juozui – nuo lapų grėbimo (ir

gerai, nesigirs daugiau, kad turi daug žemės ir traktoriaumi važinėja po pievas). Bet kad Juozas jaustųsi geriau, turiu pasakyti, kad kai man petys sugijo, tai kažin kokia gyslelė trūko virš kulno (per tenisą). Kai po keturių savačių ji sugijo, tai pirmą kartą išėjus į teniso aikštę, kažkas šlaunyje trūko. Ir vėl trys savaitės kai šlubuoju. Žinoma, žmonai nieko nesakau, bandau daugiau sėdėti ar stovėti. Kai klausia, kodėl neinu žaisti, tai kaltę verčiu ant senatvės.

Taip, mes prenumeruojame ir „Draugą“, ir „Amerikos lietuvių“, ir, turiu prisipažinti, kartais ir „Čika- gos aidą“ pažiūriu, nes jie turi labai daug anekdotų.

Man malonu, kad Gailai patiko, ką sakau pabudęs, ar kad sakau, jog norėčiau numirti miegodamas. Bet Juozas teisingai sako – jei būtume musulmonai, tai tiesiog lauktumėme kiekvieno ryto, kad galėtume sutikti septyniolika nekalčių merginų. Aš gal nesu toks „prašmatnus“, sutikčiau ir

Labai apgailėtinaai atrodytume, jei mes, į Kristų tikintieji, nedalydami kitiems savo meilės, gerumo ir vilties, kasdien nesirūpindami, kad aplink mus būtų daugiau dvasinės šviesos, rūpintumė- mes tik savimi arba su minia dėl savo nesėkmių kažką keiktume.

Šį sekmadienį pradėdame Palai- mintojo arkivyskupo Jurgio Matu- laičio metus. Gimęs Sūduvos krašte, Matulaitis nuo pat vaikystės per didelį vargą ir kūno negalias skynėsi kelią į gyvenimą. Tapęs kunigu pa- laimintasis sutelkė draugus kunigus ir atgaivino caro marinamą mari- jonų kongregaciją. Čia, Kauno arki- katedroje, buvo konsekruotas vysku- pu, labai sunkiu karų metu valdė Vilniaus vyskupiją, įkūrė Vargdienių seserų bei Jėzaus Eucharistijoje Tar- naičių seserų kongregacijas, kaip popiežiaus legatas parengė Lietuvos bažnytinės provincijos projektą ir, visą gyvenimą išdalijęs kitiems, čia, Kaune, iškeliavo pas Viešpatį. Palai- mintasis sau nepasiliko nieko. Ėjo ir dirbo ten, kur buvo siunčiamas, ir net mirdamas ragino savo dvasios vaikus rikiuotis ir dirbti. Šitaip gy- venti ir aukotis žmogus gali tik tada, kai tarsi tie Rytų išminčiai būna suradęs Betliejaus Kūdikių ir jame atpažinęs Dievo siųstąjį Mesiją.

Šiandien mūsų akys krypta į keturis diakonus, kurie netrukus bus iššventinti kunigais. Trijų Karalių šventėje jie atneša Betliejaus Kūdi- kiui savo gyvenimo dovaną – pasiry- žimą tarnauti Dievui ir žmonėms ir kaip žvakėms sudegti, kad aplinkui būtų daugiau Evangelijos šviesos. Jų laukia ilgas ir, tikriausiai, nelengvas kelias. Jiems reikės būti žvaigždėmis dabarties naktyje, kad kažkas su- rastų kelią pas Betliejaus Kūdikių. Maldoje palinkėkime jiems stiprybės ir Dievo palaimos, kad joks Erodas nesukliudytų ir patiems ieškoti, ir ki- tiems rodyti kelią į Betliejų.

Homilija pasakyta Kauno arkika- tedroje bazilikoje, pradedant Palai- mintojo Jurgio Matulaičio metus ir teikiant kunigystės šventimus, Vieš- paties Apsireiškimo (Trijų Karalių) išskilmėse 2012 m. sausio 8 d.

kaltas, ir gal kokių penkių užtekų, juk aš jau persiritau per aštuoniasde- šimt metų. Atsiprašau, kad turiu baigti, nes girdžiu (Evutė) žmona jau varo į lovą. Ir dar katiną turiu išleisti.

Algirdas Skudzinskas
Middletown, DE

APIE „DRAUGO“ 2012 METŲ KALENDORIŲ

Puikus 2012 metų „Draugo“ ka- lendorius. Tai trumpa Lietuvos isto- rijos santrauka – pamoka ateinan- čioms kartoms. Dėkoju redakcijai ir „Draugo“ darbuotojams.

A. Lauraitienė
Plainfield, IL

Labai įdomus 2012 metų „Drau- go“ kalendorius – tiesiog norisi tas visas vietas Lietuvoje aplankyti. Gal pasiseks kada nors!

Aldona Pintsch
West Milford, NJ

74-erių metų Walter Dean Mayers, literatūros vaikams ir paaugliams autorius, šių metų sausio 3 dieną buvo paskelbtas JAV nacionaliniu literatūros jaunimui ambasadoriumi. Jis yra trečiasis rašytojas, kuriam patikėtos šios naujos, tik 2008 metais įsteigtos pareigos. Prieš jį literatūros, skirtos jaunimui, ambasadoriais buvo Katherine Paterson ir Jon Scieszka. „The New York Times“ žurnalistės Julie Bosman paklaustas, kaip jis įvardintų savo naujų pareigų misiją, Mayers atsakė, jog susitikęs su vaikais ir jaunimu jis sakys jiems, kad skaitymas iš tiesų gali paveikti ir net pakeisti jų gyvenimus. Manau, jog ir JAV lietuviai galėtų, jei tik norėtų, tokį literatūros ambasadorių turėti, nes pasirinkti tikrai yra iš ko.

Praėjusiais metais buvome trijų naujų knygų, skirtų paaugliams ar jaunimui, pasirodymo JAV išeivijoje liudininkais. Pirmoji jų – tikra „žvaigždė“, leidyklos „Philomel Books“ Rūtos Šepetys knyga „Between Shades of Gray“ („Tarp pilkų debesų“), išversta į 29 kalbas, tarp jų ir į lietuvių. Ji ne tik sėkmingai keliauja po pasaulio knygų muges ir knygynus, bet ir skina laurus. Vienas iš paskutinių apdovanojimų buvo įteiktas Prancūzijoje – 2011 m. lapkričio pabaigoje tos šalies literatūros žurnalas „LIRE“ Šepetys knygą paskelbė geriausiu 2011 metų romanu jauniems žmonėms. Šių metų sausio pabaigoje paaiškės, ar „Between Shades of Gray“ laimės dar vieną – „William C. Morris and Excellence in Nonfiction Awards“ – apdovanojimą. Šepetys knyga yra viena iš penkių knygų, kurios taikosi į jį.

Šio romano lietuvių kilmės autorė neslepia, jog romaną parašyti pa-

Ar mūsų jaunimas turės savo literatūros ambasadorių?

DALIA CIDZIKAITĖ

skatino jos šeimos istorija, kurią ji sužinojo labai vėlai, lankydamosi Lietuvoje 2005 metais. Kūrinio pagrindinė veikėja penkiolikametė Lina pasakoja, kaip ji su šeima Antrojo pasaulinio karo pradžioje buvo ištremta į Sibirą. Knyga gimė, nes Šepetys norėjo, jog iki šiol šešėlyje besislėpusios beveidės stalinizmo ir sovietų okupacijos aukos galų gale išvystų šviesą, o pasaulis sužinotų tiesą.

Knyga gražiai bei su dideliu susidomėjimu buvo sutikta ir JAV gyvenančių lietuvių. Sunku pasakyti, kodėl, bet ypač mūsųose ši knyga, nors ir skirta jaunimui, tapo ne jaunimo, bet suaugusiųjų knygų lentynų pažiba ir pasididžiavimu, jų karštų diskusijų ir vertinimų objektu. Negirdėjau, kad Šepetys būtų apsilankiusi nors vienoje JAV lituanistinėje mokykloje, susitikusi su tais skaitytojais, kuriems jos romanas ir skirtas, – paaugliams, jaunimui.

Kitokio likimo sulaukė 2010 metais „Tate Publishing and Enterprises, Mustang, OK“ išleistas, o knygų lentynose JAV pasirodęs 2011 metų pavasarį tada dar septyniolikametės lietuvių kilmės Audros Kriauciūnas romanas „Crown of Dreams“. Jis JAV lietuvių deramo dėmesio iš viso nesulaukė. Kol kas apie šią knygą rašyta tik „Drauge“, jokių jos pristatymų lietuviškuose telkiniuose JAV nesurengta.

Kriauciūnas knygoje aprašomas kelių paauglių merginų gyvenimas, romano centre – draugių Riley, Ashely ir Brenda išgyvenimai. Pasak Audros tėčio Aido Kriauciūno, jo dukra rašo apie paauglių gyvenimą ir jo sunkumus, o pati knygos autorė tikisi, jog jos romaną skaitantys ras pamokančių istorijų, geriau supras draugystės ir ištvermės svarbą, ištikus bėdai ar nelaimei.

Audra, šiuo metu pirmo kurso Indiana University studentė, gali daug papasakoti ne tik apie tai, kaip ji parašė savo pirmąjį romaną, bet ir apie jo redagavimą – po to, kai knygą sutiko išleisti leidykla, Audra beveik metus užtruko ją redaguodama ir trumpindama. Knygos pristatymu knygų mugėse, knygynuose ir kitur rūpinasi ne tik pati Audra, bet ir jos tėvai Aidas ir Tracey Kriauciūnai. Manau, jie mielai atsilieptų ir į lietuviško telkinio JAV kvietimą atvykti ir pristatyti jų dukters romaną.

2011 metais sutikome dar vienos knygos – šikart poezijos – pasirodymą. Tai Eglės Juodvalkės „Sakalai naktį nemiega“ (Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Vilnius, 2011). Knygos, skirtos Lietuvos partizanams, autorė įžanginiame žodyje rašo: „Tikros juodos naminės duonos neiškepsi be raugo, o šalies ateities nesukursi be praeities. Subrandintas raugas duoną daro

puria, sočią ir kvapnią, o praeitis, skaidriai vertinama ir atsargiai maišoma su dabartimi, leidžia kreipti ateitį prasmingu ir teisingu keliu.“ Kelių poezijos knygų ir vieno romano autorė Eglė Juodvalkė savo naująsias kūrinis skiria visų pirma jaunimui. Ji įsitikinusi: kuo daugiau jaunimas mąstys apie tokius skaudžius istorinius įvykius kaip partizaninis karas Lietuvoje, tuo daugiau atras patikėjimo ir noro mylėti Lietuvą bei noro už ją kovoti. Praėjusiais metais su knyga apkeliavusi ne vieną Lietuvos miestą ir miestelį, Juodvalkė greičiausiai sutiktų apsilankyti ir lietuviškuose mokyklose JAV.

Sakoma, jog pranašu savo krašte nebūsi. O gaila, nes tikrai turime gerų kandidatų tapti literatūros jaunimui ambasadoriais čia, JAV, tik, deja, jų tinkamai neįvertiname ir jų kūryba bei patirtimi nepasinaudojame. Bet gera žinia yra ta, jog ambasadorių išrinkti ir jam pasiūlyti surengti kelionę aplankant bent didžiausias lituanistines mokyklas tikrai nėra vėlu. Gal bendromis jėgomis to galėtų imtis JAV LB Švietimo ir Kultūros tarybos, į talką pasitelkusios netrukus į Washington, DC atvyksiantį dirbti Lietuvos kultūros atašė JAV Evaldą Stankevičių? Juk Lietuvai turėtų rūpėti ne tik mus supažindinti su Lietuvos kultūra, bet ir puoselėti čia, išeivijoje, turimus vietinius talentus.

Sunkiausias darbas padarytas – knygos parašytos ir išleistos. Blieka su jomis supažindinti tuos, kam jos ir skirtos, – jaunuosius JAV lietuvius. Ką gali žinoti, gal Rūtos, Audros ar Eglės (o gal ir visų trijų) apsilankymas pas juos pakeis ne vieno jų gyvenimą?

Nesulaukę sniego Kalėdoms čikagiečiai ir Naujuosius 2012 metus sutiko tik su menko lietaus lašais. Jei temperatūra būtų buvusi žemesnė, iki šiol iškritę 4 coliai lietaus būtų pavirtę į 40 colių gilumo sniego dangą. Laimei, taip neatsitiko. Čikagai tai lyg ir neįprasta, bet čikagiečiams gerai žinomas posakis „Jei Čikagos oras ne pagal tavo norą, palauk, ir jis pasikeis“ primena, kad dar sulauksime ir sniego, ir šalčių.

Kadangi Čikagos miestas savo oro sąlygas pradėjo rūpestingai stebėti ir žymėti tik po didžiojo 1871 m. spalio mėnesį ištikusio gaisro, pažvelkime bent į tą Čikagos praeitį, kuri man prasidėjo 1950 m. Atvykęs į Čikagą vasarą, džiaugiausi gana šiltu rudens oru, neišsigandęs net retų, bet stiprių vėjų. Netrukus sulaukiau ir Čikagai įprastų netikėtumų, kurie tęsėsi per 60 metų.

1950 m. spalio 31 d. Halloween dieną atšventėme džiaugdamiesi šiltu vėlyvo rudens 84F temperatūros oru. Šiltesnių Halloween dienų po to kol kas nepasitaikė. Lapkričio 1 d. temperatūra pasiekė lapkričiui rekordinį 81F karštį, o lapkričio 3 d. jau pasnigo! Atsikėlę Padėkos dienos rytą radome dar daugiau sniego, o oro temperatūra buvo nukritusi iki -1F (-18 C). Dienos metu temperatūra neįstengė pakilti aukščiau 7F. Čikagos istorijoje tai buvo ir iki šiol nėra pralenkta rekordas ankstyviausios žemiau nulio temperatūros dienos ir šalčiausio Padėkos dienos oro.

Keista buvo ir 1951–1952 m. žiema. Per pirmas 7 gruodžio dienas temperatūra pasiekdavo 60F, kai staugia per 12 dienų arktiniai šiaurės

vėjai atpūtė net 33 colius sniego. Kūčių vakarą ir Kalėdų dieną prisnigo dar apie 9 colius. Temperatūra nekilo, sniegas gatvėse netirpo, ir gatvės užsikimšo vairuotojų paliktais automobiliais. Čikagos istorijoje tai tapo sniegingiausiomis Kalėdomis. Per visą žiemą prisnigo 67 coliai (170 cm). Mano kelionės automobiliu į Toronto miestą dalyvauti sesers vestuvėse planas žlugo. Turėjau ten vykti traukiniu. Tai buvo mano viena iš nedaugelio kelionių Amerikos geležinkeliais.

Nelepino čikagiečių nei 1953 m. vasara, turėjusi net 42 dienas su 90F ar daugiau karščio. Kaitra prasidėjo jau gegužės 29 d. ir su pertraukomis tęsėsi iki vėlyvo rudens, kai spalio 3 d. temperatūra dar kartą pakilo iki 90F. Tą pačią vasarą 4 dienas kentėjome 100F ar didesniame karštyje. Fox upėje vanduo įkaito iki 108F, ir Aurora priemiesčio valdžia iš ten sėmė užtroškusias negyvas žuvis. Birželio 20 d. temperatūra pasiekė 104F. Gindamasis nuo to spirginančio karščio miegodavau šalto vandens vonioje. Ką turėjau daryti? Savaitę vėliau atšokau savo vestuves, ir jau dviese išvykome į gerokai vėsesnę Kanados šiaurę.

Nepagailėjo mūsų nei likusieji še-

Kalėdos be sniego, Naujieji – su lietumi

ALEKSAS VITKUS

to dešimtmečio metai. 1952–1954, 1955–1959 m. vasaromis iškentėjome 38, 36, 46 ir 39 tokias (90F ar daugiau) dienas. Laimei, pagaliau įsitaisėme namuose vėsinimą ir nustojome nuo karščių vakarais gintis miesto parkuose.

Kas gali užmiršti 1967 metus? Sausio 24 d. temperatūra pasiekė 65F, bet jau po kelių dienų ji krito, šėlo vėjai, ir miestą bei priemiesčius bent kelioms dienoms visiškai suparalyžavo didysis „Big snow“, sausio 26–27 d. mus pasveikinęs su rekordine 23 colių sniego griūtimi. Vėjo su-pūstos pusnys siekė 10 ir daugiau pėdų. Keliai grįžti namo buvo užkirsti. Kol keliai tapo vėl pravažiuojami, tūkstančiai iš darbo grįžtančiųjų praleido vieną ar dvi naktis pakelėse. Mano žmona, tuomet dar studentė, matydama, kiek ilgai užtrunka nuvažiuoti į paskaitas, išsinuomavo kambarį universiteto bendrabutyje iki pat semestro galo. Aš likau namų šeimininkas.

Tais pačiais 1967 m. šiltą balandžio 21 d. 74F popietę į Čikagos apylinkes smogė kraupus viesulas (tornado), pareikalavęs 58 žmonių gyvybių. Trimis dienomis vėliau, temperatūrai nukritus iki 30F, žemę padengė 3 coliai vėlyvo sniego.

Neužmiršamos buvo ir 3 iš eilės sekusios žiemos: 1976–1977, 1977–1978 ir 1978–1979 m. Pirmoji mus apdovanojo 54 colių sniegu, antroji – 82, o trečioji – rekordiniu 89.7 colių sniegu, tuo tarpu kai vidutiniškas Čikagos žiemos sniego kryptis yra 38 coliai (mažiau metro). Kai 1976 m. gruodžio 28 d. temperatūra nukrito žemiau 32F, ji tokia ir liko net 43 dienas iki 1977 m. vasario 8 d.!

Trečioji to kraupaus trejetuko žiema buvo pati šalčiausia ir snieginiausia. Vien gruodžio mėnesį prisnigo 31 colį. Po ratais gurgždantis sniegas be pertraukos dengė gatves 100 dienų – nuo 1978 m. lapkričio 26 d. iki 1979 m. kovo 5 d. Miestą visiškai uždarė 1979 m. sausio 11–14 d. sniego griūtys. O'Hare oro uoste per 42 valandas nepakilo ir nenusileido nė vienas lėktuvas. Vairuotojai prie savo automobilių stogų pritaisydavo vėliavėles, kad sankryžose už nuvers-tų sniego pusnių būtų geriau matomi kitų vairuotojų. Čikagiečiai tą klaidą žiemą iškentėjo 24 dienas su nuli-ne ar žemesne oro temperatūra.

Tarp čikagiečių tuomet pasklido kalbos, kad ateina Ledinuotasis amžius. Didysis Michigan ežeras užšalo beveik 90 proc. „The Wall Street Journal“ žurnalistas John S. Lublin vasario 7 d. laidoje pašaipiai rašė, kad čikagiečiai priprato prie dviejų naujų keturių raidžių keiksmazodžių: „snow“ ir „cold“. Neretai orą keiksnodavau ir aš, nes man reikėdavo nemažai laiko praleisti lauke. Daug tarnautojų, tuo metu gavę geresnio darbo ar aukštesnio atlyginimo pasiūlymus, sužinoję, kad reikės keltis į Čikagą, **Nukelta į 13 psl.**

APMASTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

Teisingos istorijos beieškant (1)

JUOZAS GAILA

Kasmet, pasibaigus metams, prasidedant naujesiems, permąstau savo gyvenimą. Kai buvau jaunesnis, tai tik pagalvodavau, ką esu atlikęs ir ko ne per paskutinius metus, o dabar, priartėjęs prie vienokios ar kitokios Amžinybės, panorau daugiau rašyti apie savo jaunystę ir net vaikystę. Bet va, žvilgtelėjau į internetą ir susidomėjau Bernardinai.lt paskelbtu pokalbiu „Svarbu ne švari, o teisinga istorija“ su istoriku, prof. dr. Sauliu Sužiedėliu.

Pokalbį veda Zigmąs Vitkus, kaip suprantu, jaunas žmogus, nes jis rašo: „Ankstyvoje jaunystėje skaiydamas pokario išeivių memuarus, beveik niekur neaptikdavau Holokausto Lietuvoje refleksijos. Lyg nieko nebūtų buvę. Jau tuomet klausiau savęs, kodėl susiklostė tokia padėtis? Negi tai mūsų vyresniajai kartai buvo nesvarbu? Praėjus daugeliui metų, nutariau to paklausti vieno žinomiausių ir neabejotinai objektyviausių istorikų prof. Sauliaus Sužiedėlio.“

Jau veik išmirusi išeivijos vyresnioji, t. y. mano tėvų, karta tikrai nelaikė dr. Sauliaus Sužiedėlio objektyviausiu istoriku, ypač kai jis dirbo OSI (Office of Special Investigations), specialiaame kvotų skyriuje, ieškančiame karo nusikaltėlių ir kėlusiam jiems bylas. Pokario išeivijai, patyrusiai dviejų okupantų terorą, karo nusikaltėliai buvo tiek naciai, tiek bolševikai, tuo tarpu JAV Teisingumo ministerijos specialiam kvotų skyriui – tik tie, kurie buvo nusikaltę žydams. Todėl nenuostabu, kad istorikas Sužiedėlis susilaukdavo ir karčių priekaištų, ir, mano manymu, neužsitarnautų ižeidinėjimų iš lietuvių pusės, nes nemačiau aš jokio nusikaltimo, kad jis toje įstaigoje dirbo.

Deja, šiame pokalbyje pirmas Sužiedėlio atsakymas į Vitkaus klausimą mane nustebina. Jis atsako: „Pirmiausiai reikia suprasti, kad pokario

išeivijos vyresnioji karta, ypač inteligentija, skirtingai nuo ankstyvesniųjų emigrantų ir dabartinių vadinaimųjų ‘trečiabangininkų’, aktyviai priešinosi integravimui į gyvenamąją kraštą.” O juk buvo visai atvirkščiai. Dauguma mūsų ankstyvesniųjų emigrantų buvo mažamoksliai arba net beraščiai kaimo berneliai, mergelės, taip pat bėgliai nuo tarnavimo carinėje kariuomenėje. Jei jie ir būtų norėję integruotis į amerikiečių visuomenę, tai į kokią? Juk jie dirbo Pennsylvania anglių kasyklose, Chicago skerdyklose, Baltimore siuvyk-

apytuštės.

Anais laikais Baltimore senieji lietuviai emigrantai, neįstengdami pasistatyti savo bažnyčios, nusipirko žydų sinagogą ir joje meldėsi. Vėliau vokiečiai, negalėdami išlaikyti savo pastatytos gražios gotiško stiliaus bažnyčios ir mokyklos, pardavė jas lietuviams. O lietuviai prarado tą gražiausią Baltimore mieste esančią bažnyčią, mokyklos pastatus. Prarado, nes iš miesto išsikėlė į užmiesčius nustojo bažnyčioje lankytis, nustojo vaikus į mokyklą vežioti. Bažnyčią be jokių lietuvių skundų perėmė

čių, kino teatrų, kad tai – „tik baltiešiams“, „tik spalvotiesiems“, net tokius užrašus Maryland valstijos spalvotiesiems kaip „žydai ir spalvotieji nepageidaujami“. Juk juodasis autobuse galėjo sėsti tik jo gale, o pietinėse valstijose dar vykdavo „linčiovimai“. Lietuviams darbovietėse tarp savęs prabilus lietuviškai ne kartą teko išgirsti: „Kalbėkite angliškai, čia – Amerika.“ Mūsų vaikai, pradėję lankyti katalikų ar viešąsias vidurines mokyklas, girdėjo mokinius dainuojant: „Poly one, Poly two, there’s a Jew at every door, Poly – the home of the Jews.“ O Poly buvo vidurinė mokykla Baltimore Polytechnic Institute. Aišku, Sužiedėliui, gimusiam dar Vokietijoje, ketverių metų atvežtam į Ameriką ir vėliau besimalusiam akademiniame pasaulyje, neteko viso to patirti, bet jis, kaip istorikas, turėtų tai žinoti.

...

Ne mažiau mane stebina Sužiedėlio blaškymasis savo atsakymuose. Jis teigia: „Pokario Vakarai daugmaž atmetė arba bent iš pagrindų transformavo daugelio anksčiau nekvestionuotus socialinio ir moralinio gyvenimo principus: kraštutinį nacionalizmą, europiečių rasinį pranašumą ir pan. Liberali demokratija vėl tapo dominuojančiu politiniu modeliu. Tačiau Vakaruose atsidūrusios išeivijos nemažai daliai, užsidariusiai etniniame gete ir siekiančiai užkonservuoti tarpukario Lietuvos pasiekimus, tie pokyčiai liko svetimi. Labai abejoju, ar dauguma tos kartos atstovų būtų išlaikę pradžios mokyklos JAV istorijos egzaminą.“ Bet paskui tuoj pat pataiso: „Kita vertus, reikia pripažinti jog toji dipukų bendruomenė sukūrė milžinišką lietuviybės aruodą: lituanistinį švietimą, mokslinę ir literatūrinę leidybą, kultūrines organizacijas, Lietuvos okupacijos skausmus atskleidžiančią politinę veiklą ir pan. (...) nevalia pamiršti jos įnašo, kuris vėliau prisidėjo prie atgimimo.“ Tai kaip pagaliau yra, ar išeivija sėdėjo, siekdama užkonservuoti tarpukario Lietuvos pasiekimus, ar sukūrė lietuviybės aruodą ir dar prisidėjo prie Lietuvos atgimimo? Susidaro išpūdis, kad Sužiedėlis, apkaltinęs kažkokiu užsikonservavimu ir JAV istorijos nežinojimu, pajunta pasakęs nesamone ir bando pasitaisyti. O gal prisiminė, kad ir pats dalyvavo demonstracijoje, pasirašinėjo peticijas ir kad a. a. jo tėvas Simas Sužiedėlis suredagavo šešis toms „Encyclopedia Lituanica“, lietuvių enciklopediją anglų kalba.

Keisčiausiai man skamba šis istoriko Sužiedėlio teiginys: „Kiek man teko patirti, daugelis išeivių apie žydų žūtis aplinkybes mažai tetusigaudė, o kas iš vyresniųjų žinojo, nedaug tepasakojo.“ Jei tikrai taip, tai kam iš viso reikalingas tas pokalbis ir kam tie išvedžiojimai, vedantys prie kaltinimų pokario išeivijai. Bet apie tai kitame rašinyje.

Bus daugiau.

Juozas Gaila – buvęs JAV LB Krašto valdybos pirmininkas, PLB atstovas Vilniuje; gaila1@verizon.net.

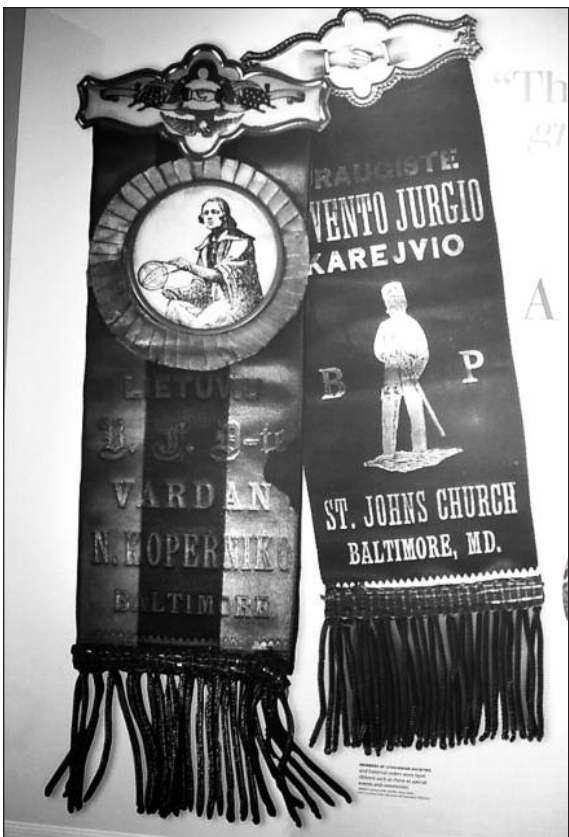

Maryland valstijos Pramonės biuro statistiniai duomenys 1854 m. Šie ir kiti dokumentai, kuriuose minimi lietuviai, yra išdėstyti žydų muziejuje, Baltimore mieste.

lose... Šliejosi jie prie tokio pat likimo lenkų, net kartu statė bažnyčias, steigė kapines, kiti stojo į lenkų organizacijas. Visur lenkų buvo daugiau, prasidėję nesutarimai su jais privėdė prie muštynių, teismų. Tų lietuvių užsispyrimą išlikti lietuviais liudija jų statytos bažnyčios, lietuvių namai, išleistos knygos, laikraščiai, įsteigtos organizacijos, net vienuolynas, liginė.

Į Baltimore 1947–1951 m. atvykę pokario išeiviai rado seselių kaziemeriečių vedamą parapijinę mokyklą, kurioje buvo dėstoma ir lietuvių kalba. Pokario išeivių, arba vadinaimųjų dipukų buvusių karininkų žmonos, turėjusios tarnaites Lietuvoje, buvusios ūkininkės ėjo dirbti į siuvyklas, kur tebedirbo senieji emigrantai ir net jų vaikai. Visa tai turėtų žinoti Sužiedėlis, nes studijavo Baltimore, 1971–1972 m. mokė lietuvių kalbą ir istoriją suaugusiųjų kursuose Baltimore.

Iš tikrųjų kiekviena etninė grupė, atvykusi į šį kraštą, stengėsi išlaikyti savo gimtąją kalbą, savo papročius, savo tikyba, bet laikas kiekvieną jų suvirškino. Mano apylinkėje nauji atvykėliai rusai ir ukrainiečiai yra įkūrę šeštadieninę mokyklėlę mokyti vaikus rusų kalbos, bet kaip ilgai ji išsilaikys? Prieš porą dešimtmečių atvykėliai iš Korėjos įsteigė didžiulį apsipirkimo centrą, pavadinę jį „Seoul Plaza“. Šiandien du trečdaliai šio centro jau uždaryta, o likusios parduotuvės

Šie plakatėliai yra iškabinti žydų muziejuje, Baltimore mieste. Henry Gaidis nuotr.

Politinis savaitgalis „Lietuva, Tėvyne mūsų“ jau čia pat

Renginys ir „Laisvės“ premijos įteikimas įvyks š. m. sausio 28–29 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont

LIGIJA TAUTKUVIENĖ

JAV lietuvių visuomeninis komitetas (toliau – Komitetas) susikūrė 2006 m. pavasarį su tikslu perkelti prelato Mykolo Krupavičiaus palaikų į Lietuvą. 2006 m. rugsėjo 9 d. Čikagos Marquette Park parapijos Švč. Mergelės Marijos Gimimo lietuvių bažnyčioje buvo atsisveikinta su prel. M. Krupavičiaus palaikais. Rugsėjo 11 d. Lietuvos Respublikos Seime kalbą apie prel. Krupavičiaus nuopelnus Lietuvai ir lietuviams pasaulyje pasakė Komiteto pirmininkas Pranas Povilaitis. Po perlaidojimo jis sustabdė savo, kaip pirmininko, įgaliojimus.

2007 m. pabaigoje Komitetas savo veiklą ir sudėtį atnaujino – prie pavadinimo prijungė „už dvigubą pilietybę“, taip pareikšdamas apie tolesnę savo veiklos kryptį. Didžiausią akciją – parašų rinkimą po „Peticija už dvigubą pilietybę“ per JAV lietuvių internetinį laikraštį Biciulyste.com ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės – Komitetas surengė 2008 m. kovo mėn. pabaigoje. Per penkias savaites buvo surinkta per 16,000 parašų internetu. Pasirašė po visą pasaulį išsiblaškę Lietuvos žmonės. Surinkti parašai buvo nuvežti į Tėvynę ir įteikti Seimui (2008 m. gegužės 14 d.) bei Prezidentūrai (2008 m. gegužės 15 d.). Viso, kartu su atsiųtais paštu, įteikta apie 18,000 LR piliečių parašų.

2008 m. birželio 29 d. „Peticijos“ anketoje pasirašė ir tuometis LR Užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas, kuris lankėsi PLC, Lemont.

2009 m. sausio 31–vasario 1 d. PLC, Lemont, JAV lietuvių fronto bičiuliai (Los Angeles, CA) surengė politinį savaitgalį, kurio metu buvo įteikta „Laisvės“ premija (įsteigėjas, mecenatas prof. dr. Rimtautas Marcinkevičius) disidentei Nijolei Sadūnaitei. Organizuojant politinį savaitgalį didelę dalį darbų atliko Komiteto nariai.

2011 m. birželio 18 d. telekonferencijos metu Komitetas pirmininku išrinko prof. dr. Rimtautą Marcinke-

2009 m. politiniame savaitgalyje dalyvavo ir Lemont Maironio lituanistinės mokyklos moksleiviai. Nuotrauka atminimui su mokytoja Gražina Sturoniene (pirma iš k.), Rūta Kuncienė (penkta iš k.) ir VSD pulk. Vytautu Damuliu (viduryje).

vičių, JAV LB Los Angeles apylinkės pirmininką.

2011 m. liepos 10 d. LR Prezidentei, LR Seimo pirmininkei, Premjerui ir Seimo nariams buvo išsiųstas Komiteto parengtas laiškas–kvietimas peržiūrėti priimtą pataisą pilietybės įstatyme dėl dvigubos pilietybės, suvienodinant visų Lietuvos piliečių teises – jei jie ar jų tėvai, seneliai gimė Nepriklausomoje Lietuvoje ir buvo jos piliečiais iki 1940 m. birželio 15 d., t. y. iki rusų okupacijos. Tokie laiškai pakartotinai buvo įteikti LR Seimo pirmininkei Irenai Degutienei PLC, Lemont, 2011 m. rugsėjo 18 d. jos susitikimo su tautiečiais metu ir Krašto apsaugos ministrei Rasai Juknevičienei jos oficialaus vizito Čikagoje metu 2012 m. sausio 5 d.

...

2012 m. sausio 28–29 d. PLC, Lemont, Komitetas rengia politinį savaitgalį „Lietuva, Tėvyne mūsų“,

kuriame dalyvaus, kalbės, diskutuos svečiai iš Lietuvos.

Dr. Algimantas Matulevičius, žinomas politikas, 2000–2004 m. ir 2004–2008 m. Seimo narys, 2006–2008 m. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas. 2010 m. įsteigė visuomeninį judėjimą Tautos ateities forumas (www.taf.lt). Praeitų metų pabaigoje įkūrė Tautos vienybės sąjungą, išrinktas jos pirmininku.

Socialinių mokslų daktaras, advokatas **Šarūnas Vilčinskas**, Konstitucinės teisės žinovas, daug rašantis dvigubos pilietybės klausimais, Vilniaus miesto II advokatų kontoros seniūnas.

Žurnalistas **Tomas Dapkus**, radijo laidos Lietuvoje „Akiračiai“ vedėjas.

PLB valdybos pirmininkė **dr. Regina Narušienė** ir kiti JAV lietuvių

visuomenininkai.

Skambės Sąjūdžio laikais sukurtos Algirdo Motuzos ir jo paties atliekamos dainos.

Politinio savaitgalio metu bus įteikta „Laisvės“ premija. Šiais metais ji paskirta Nepriklausomybės akto signatarai, kriminalistikos mokslų daktarei Rūtai Gajauskaitei už aktyvią, atvirą ir drąsią kovą prieš korupciją Lietuvos teismuose bei nusikalstamą valdančiųjų veiklą prieš Lietuvos žmones.

Kviečiame tautiečius, kuriems rūpi Lietuvos ateities vizija, dvigubos pilietybės, teisinio nihilizmo klausimai Lietuvoje, dalyvauti politiniame savaitgalyje – ne tik išklausti pranešimus, bet ir dalyvauti diskusijose, teikti siūlymus.

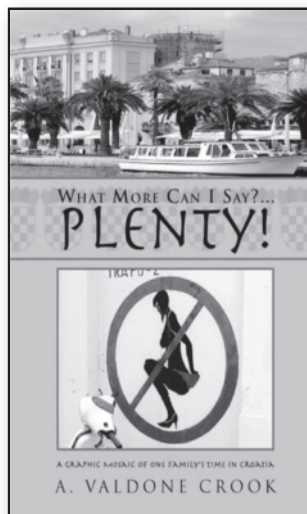
Ligija Tautkuvienė – JAV lietuvių visuomeninio komiteto pirmininko pavaduotoja.

„Laisvės“ premija mons. Alfonsui Svarinskui įteikiama Los Angeles LB apylinkės surengtame renginyje, 2010 m. **Stefos Tamoševičienės** ir **Ligijos Tautkuvienės** nuotr.

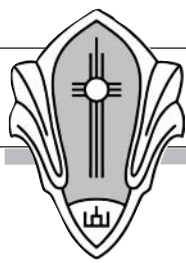
Knygoje „What More Can I Say?... Plenty!“ ANELĖ VALDONĖ KAMINSKAITĖ CROOK

pasakoja apie šeimos gyvenimą svietimoje šalyje – Kroatijoje – be pažįstamų, draugų, kalbos, apie iškilusius sunkumus, nesėkmes bei bandymus kurti savo verslą. Ši knyga tiems, kuriems patinka jaustis nepriklausomais, ir tiems, kurie žino imigracijos skonį.

Knygos autorė – Kanados lietuvaitė Anelė Valdovė Kaminskaitė Crook gimė Hamilton. Augdama Kanadoje ji dalyvavo lietuvių bendruomenės veikloje, dainavo „Aidė“, šoko ir po pasaulį keliavo su šokių ansambliu „Gyvataras“. Ištekėjusi autorė persikėlė gyventi į Australiją. Po kiek laiko, Crook šeima kartu su dviem dukromis išvyko gyventi į Kroatiją, kur pragyveno septynerius metus.

Call 1-800-618-969, order online at www.xlibris.com.au, www.amazon.com, www.barnesandnobles.com, or visit your local bookstore.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Ant kalėdinės eglutės – papilėniškių darbeliai

Genovaitė Pundziuvienė

Papilės kuopos mergaitės. Papilės kuopa — itin veikli. Jos narių ir vadovų pavyzdžiu galėtume pasekti mes visi.

Baigėsi kalendoriniai metai, baigėsi ir Papilės Simono Daukanto gimnazijos Šv. Aloyzo ateitininkų kuopos darbelių virtinės dar viena atkarpėlė. Kaip šventinę įvairiaspalvę girliandą ant šv. Kalėdų eglutės 82 kuopos nariai gali užkabinti savo išpūdžius, įvairiapusės veiklos renginius, kelionių prisiminimus, šiltus jausmus, naujus veidus, praturtintus savo igūdžius ir pažinimus.

Šiais kalendoriniais metais kuopa aktyviai vykdė respublikinį projektą „T.A.P.K.“ (Turtėk, auk, pažink, kurk), Akmenės rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo spe-

cialiųjų programų finansuotą projektą „Sveikos vaikų atostogos ir laisvalaikis – 5“ bei savo organizacijos programoje numatytą veiklą.

Ateitininkų kuopa — viena iš ne daugelio ugdymo įstaigose veikiančių neformaliojo auklėjimo vienetų, kurių veikla nenutrūksta nei mokiinių atostogų, nei vasaros metu. Todėl ir vaikų veikla būna įvairiapusiškesnė, aktyvesnė. Jau tradicinėmis tapo „Gerumo ir Meilės“, „Dovanok šventę kitiems“, darbinės kapų tvarkymo bei rudeninės veiklos akcijos. Papilės bendruomenės Mamos tradiciškai ir praėjusią gegužę buvo pasveikintos pačių vaikų rankomis

padarytomis gėlėmis bei pakviestos šventinei Agapei Šv. Juozapo bažnyčios šventoriuje, o tradicinių Kalėdų senelio ir jo bičiulių (ateitininkų) sveikinimų laukę gimnazijos pradinė klasių mokinukai vėl galėjo pasidžiaugti ne tik kukliomis kuopos narių suruoštomis dovanėlėmis, bet ir šventiškai praleisti keletą minučių su juos aplankiusiais svečiais.

Retas Papilės parapijos ar Šv. Juozapo bažnyčios bei seniūnijos bendruomenės renginys apsiėjo be ateitininkų.

Nuolat studijuodami Ateitininkijos ideologiją, ruošdamiesi egzaminams, kuopos nariai aktyviai keliauvo, turtindami savo žinių, patyrimų, igūdžių bagažą: aplankytos Kauno šventovės, Neregijų, Aviacijos, Tado Ivanausko, Karo, Kauno pilies muziejai, pažiūrėti Kauno muzikinio teatro du spektakliai, ištverme tikrinta Nuotykių parko „Lokės pėda“ trasose, Mažeikių Ledo arenoje, Piligriminiuose žygiuose iš Kryžių Kalno į Šiluvą, iš Kėstaičių į Žemaičių Kalvariją, iš Gargždų į Vėžaičius, kur pakvietėme kartu su mumis keliauti ir Papilės pagyvenusių žmonių klubo „Atgaiva“ narius, „Gyvojo atminties kaspino“, minint Rainių tragedijos metines, eisenoje iš Telšių į Rainius... Nepamirštami išpūdžiai iš Pasaulinių Jaunimo dienų Madride, kuriais iki šiol dalijasi šešios kuopos narės, dalyvavusios šitoje kelionėje. Dažnas vasarą prisimena peržiūrinėdamas nuotraukas iš stovyklos Berčiūnuose ar prisimindamas laimingas akimirkas iš pačios kuopos tradiciškai organizuojamos šeimyniškumo — kūrybinės-sveikatingumo stovyklos Palangoje. O kur dar kraštotyrinė-darbinė išvyka į Agailių bažnytelę, pačių rankomis daromos dovanėlės, atvirukai, organizuotos įvairios popietės, parodėlės, bendradarbiaujant su gimnazijos floristais, dailininkais, muzikantais, susitikimai, paskaitos, ateitininkiškos respublikinės akademijos...

Papilės kuopos narės Ugnė Laurynaitė ir Deimantė Pociūtė.

Taigi, Papilės ateitininkų darbelių ir jausmų įvairiaspalvę girlianda tikrai papuoštų ne tik praėjusių, 2011-ųjų metų, eglę, bet ir jau ženkliai praturtino kiekvieno jauno žmogučio, dalyvavusio šioje veikloje, asmenybės aruodą. Niekas nebūna be nieko — kad vyktų tokia intensyvi veikla, kad kaimo vaikas nesibastytų, o galėtų užsiimti jį lavinančia veikla, reikia daugelio jautrių, gerų, norinčių kitiems prasmingai padėti žmonių širdžių. Ir šio straipsnelio nuveiktų darbelių sąrašas būtų žymiai kuklesnis, jei ne „T.A.P.K.“ projektas, jei ne visų tėvėlių kantrybė, jei ne Savivaldybės administracijos direktoriaus Apolinaro Niciaus, bičiulių iš Ateitininkų Federacijos, Papilės Simono Daukanto gimnazijos direktoriaus Ramūno Permino, Rimvydo Strigūno, „Atgaivos“ klubo, Papilės klebono kun. Jono Jucio, Vieksnių klebono kun. Kęstučio Zybarto ir daugelio kitų visada ištiesiama pagalbos ranka, supratingumas, geranoriškumas ir beribė Meilė mažajam draugui — vaikui. Linkiu, kad šie žmonės, žiūrėdami į šventinės eglutės liepsneles, matytų besisypsiančius vaikų veidus, su dėkingumu dėsimteriopei gražinančius Jums šildančios Meilės spindulius.

Genovaitė Pundziuvienė — Papilės Simono Daukanto gimnazijos mokytoja, Šv. Aloyzo ateitininkų kuopos globėja.

Ateitininkų „Kalėdų senelis“ su savo padėjėjais pralinksmino Papilės Simono Daukanto pradinės gimnazijos mokinukus. Neaplenkė ir gimnazijos direktoriaus Ramūno Permino.

Neeiliniai kursai suaugusiems, studentams ir 4 metų moksleiviams

VADOVAVIMO TARNYSTĖ:

VEDANT SAVE IR KITUS TARNYSTĖJE DIEVUI IR ARTIMUI

MARRIOTT OAKBROOK • 1401 West 22nd Street • Oakbrook, Illinois
2012 m. kovo 9 d., penkt., 5 val. p. p. iki kovo 11 d., sek., 12 val. p. p.

Kursų tikslas : Išmokyti prasmingai vadovauti • Patirti skirtingus vadovavimo būdus • Išmokyti dirbti grupėje • Suvokti vadovavimo įsipareigojimą

Kursų mokestis: Suaugusiems \$150.00 • Studentams ir moksleiviams \$75.00

Su klausimais ar dėl finansinės pagalbos kreipkitės į Rasą Kasniūnienę telef. 708-403-4988 arba rasakas@aol.com. Registruotis iki vasario 15 d. — saavregistracija@gmail.com

Kursus ruošia Š. Amerikos ateitininkų valdyba

Minint 1912-ųjų Tekstilės streiką

Įamžinkime Lietuvių Bendruomenės vardą paminkle,
skirtame istoriniam JAV darbininkų judėjimui

EUGENIJA MISEVIČIENĖ

Pamenu, kada vieną sykį, man lankant vidurinę mokyklą, sustreikavo troleibusų vairuotojai, atsisakę tądien dirbti. Koks tada buvo to streiko tikslas ir pasekmės, nepamenu, bet atsimenu tiek, kad niekas nepyko, jog vėlavome į mokyklą. Juk Kaunas – ne toks ir didelis, net ir sustojus veikti visuomeniniam transportui beveik visi gali nusigauti iki reikiamos vietos, kad ir pėsčute. Tačiau istorijoje nemažai yra atvejų, kai streikai peraugdavo į riaušes. Kai kurie jų pasibaigdavo nesėkmingai, o kiti kaip tik duodavo norimų vaisių: buvo gerinamos žmonių darbo sąlygos, primami įstatymai, ginantys jų teises ir interesus.

Tąkart darbdaviai buvo nemaloniai nustebinti

Vienu reikšmingiausių streikų JAV istorijoje buvo 1912 metų Tekstilės streikas, dar vadinamas „Duonos ir rožių“ arba „Trijų kepalų“ streiku (angl. „Bread and Roses“ arba „The Strike for Three Loaves“ strike) Lawrence mieste, Massachusetts valstijoje. Kaip ir daugelyje to meto judėjimų, šiame streike labai aktyviai dalyvavo moterys. Kovos įkarštyje jos skandavo garsųjį šūkį „Mes norime ne tik duonos, bet ir rožių!“ Streikui vadovavo profsąjunga „Pasaulio pramonės darbininkai“.

Lawrence Tekstilės streiką surengė imigrantai darbuotojai po to, kai, neseniai įsigaliojus naujam įstatymui, pagal kurį sutrumpėjo darbo savaitė, vienos gamyklos savininkas nusprendė sumažinti jiems darbo užmokestį. Streiko nuotaikos greitai išplito po visą miestą – prie streikuojančių gretų pasijungė daugiau kaip 20,000 darbuotojų iš įvairių gamyklų. Šis streikas tęsėsi daugiau kaip du mėnesius. Nors pradžioje darbdaviai buvo ištikinę, kad paprasti imigrantai darbininkai, ypač moterys, negalės jų savivaliavimui pasipriešinti, jie buvo nemaloniai nustebinti.

Problemos tekstilės pramonėje

Lawrence, įkurtas 1845 m., klestėjo, tačiau pagrinde mieste tekstilės pramonė turėjo savų problemų. 1900 m. pradžioje, atradus naujas technologijas, vykstant darbų mechanizacijai, dauguma kvalifikuotų darbuotojų buvo pakeisti į nekvalifikuotus imigrantus darbininkus mašinoms prižiūrėti. Tekstilės pramonėje tuo metu daugiausia dirbo moterys ir nepilnamečiai vaikai. Darbo tempo vis augo, valandos buvo ilgos, o sąlygos darėsi nepakenčiamos. Darbuotojai gyveno apleistuose daugiabučiuose namuose, dažnai po kelias šeimas viename bute. Žmonės maitinosi vien duona bei pupelėmis. Vaikų iki 6 metų amžiaus mirtingumas pakilo iki 50 proc., 36 iš 100 gamyklose dirbusių vyrų ir moterų mirdavo nesulaukę net savo 25-ojo gimtadienio!

Gamyklose vyko etniniai pasidalijimai, kvalifikuoto darbo vietas užimdavo JAV gimę anglų, airių ir vokiečių palikuonys, o kitų tautų imigrantams tekdavo paprasti darbai, jiems neretai per savaitę prisieidavo dirbti apie 60 val.

Streikas davė vaisių

1912 m. sausio 1 d. įsigalėjo naujas Massachusetts įstatymas, kuris reikalavo, kad moterų ir vaikų savaitės darbo valandos būtų sumažintos nuo 56 iki 54. Tačiau darbdaviai, bandydami taupyti lėšas, pradėjo tiesiog mažinti darbuotojų užmokestį. Šeimoms tai reiškė kelių kepalų duonos netekimą prie pietų stalo. „Everett Cotton Mills“ audėjos, imigrantės iš Lenkijos, pirmos ryžosi streikui. Per savaitę prie jų prisijungė per 20,000 kitų darbininkų. Kilo riaušės, įsikišo policija ir valstybinė atsargos kariuomenė, žuvo žmonės, nemažai streiko dalyvių buvo sužeista ar nuteista. Tačiau visuotinis dėmesys streikui davė rezultatų – valstybės atstovai buvo priversti priimti įstatymus, pagerinančius darbo sąlygas, draudžiančius vaikų išnaudojimą ir užtikrinančius užmokestį už

viršvalandinį darbą. Nors iki 1912 m. kovo 12 d. streikuotojų reikalavimai buvo patenkinti, įtampa Lawrence mieste kurį laiką dar išsilaikė.

Tarp streikuojančių – ir lietuviai

Minėtame streike dalyvavo ir nemažas būrys lietuvių imigrantų. Mūsų tautos imigracija į Lawrence prasidėjo 1890 m., kai lietuviai ėmė masiškai bėgti nuo Rusijos caro persekiojimų. Iki 1910 m. šio miesto apylinkėse gyveno apie 4,000 Nemuno krašto atstovų. Čia lietuviai įkūrė dvi parapijas, pasistatė savo šalies piliečių klubą, kapines, įsigijo didelius ūkius. 1912 m. daugelis lietuvių dirbo „Duck Mills“ gamykloje. Jie buvo vieni pirmųjų, prisijungusių prie streikuojančių, nemažai jų buvo sumušta riaušių metu, daugelis suimti. „Mano močiutė tapo viena iš streiko dalyvių, ji taip pat buvo sužeista riaušių metu, – pasakoja dar ir dabar Lawrence gyvenantis lietuvis Jonas Stundžia, kuris Lawrence Historical Commission organizacijoje eina Lietuvių kultūros vadovo pareigas. – Tai buvo tikrai nelengvas metas mūsų tautiečiams. Aštuonių savaikių streikas tapo išbandymu visiems. Oro sąlygos buvo baisios (pasitaikė itin šalta žiema). Tačiau lietuviai iš kitų telkinių – nuo Alberta provincijos Kanadoje iki Pennsylvania angliakasių – palaikė savo tautiečius, remdami juos finansiškai.“

Streikui atminti – paminklas

Lietuviai 1912 metų Tekstilės streike atliko didelį vaidmenį, aršiai kovodami už savo ir kitų darbininkų teises. 2012 m. minimos 100-osios šio įvykio metinės. Ta proga Lawrence mieste planuojama pastatyti paminklą, kuris simbolizuotų kovą už darbininkų teises, imigrantų solidarumą. Tai bus pirmas toks paminklas visoje Amerikoje. Jį sudarys dvi bronzinės plokštės, pirmoje bus pavaizduota darbininkų masė, plūstanti iš įvairių gamyklų, žygiuojanti Lawrence gatvėmis, einanti pro miesto Rotušę, kuri istorinio streiko metu turėjo didelę reikšmę. Antroje plokštėje bus išgraviruotas tekstas, kuris bylos apie paprastų darbininkų kovas praeityje, dabartyje ir ateityje, bus aprašyta minėto streiko sėkmė ir reikšmė JAV istorijoje.

Projektą remia ir JAV Lietuvių Bendruomenė

Šiam projektui globoti sukurtas 1912 m. Tekstilės streiko paminklo statybos komitetas, kuriam priklauso ir lietuvis Stundžia. Komiteto nariai siekia tinkamai įamžinti darbininkų, kurie kovojo ir net paaukojo savo gyvybes už visų darbo žmonių

gyvenimo sąlygų pagerinimą, pastangas. Žinoma, šiam milžiniškam projektui, kaip ir daugeliui panašių sumanymų, reikalingos nemažos lėšos.

JAV Lietuvių Bendruomenė, siekdama prisiminti savo tautiečių vargus ir kovas dėl geresnio gyvenimo praeito šimtmečio pradžioje, taip pat prisijungė prie šio projekto. Mes turime galimybę įamžinti visų Lawrence darbininkų, tarp jų – ir lietuvių, pastangas ir išgraviruoti žodžius „Lietuvių Bendruomenė“ ant minėto paminklo. Tam reikia surinkti 2,500 dol. Kiekvieno asmens auka bus įrašyta paminklo atidengimo proga išleistame buklete. Jei norite prisidėti prie lietuvių vardo išlikimo Amerikos darbo žmonių istorijoje, atsiųskite savo auką (aukos gali būti nurašytos nuo JAV federalinių mokesčių). Čekius, išrašytus „Lawrence Community Works/Strikers’ Monument“ vardu, siųskite Lisa Torrisi adresu: 168 Newbury Str., Lawrence, MA 01841 (kairėje pusėje, „memo“ eilutėje, įrašykite – „Lithuanian Community“). Iškilus klausimams ar norėdami daugiau sužinoti apie šį projektą, skambinkite 1912 metų Tekstilės streiko paminklo statybos komiteto nariui Jonui Stundžiai tel. 978-685-4478.

Tikėkimės, kad istorinio darbininkų streiko Lawrence šimtmečio sukakties proga galėsime aplankyti šį kadaise vieną lietuviškiausių Naujosios Anglijos miestų ir pasigrožėti naujuoju paminklu, kuriame bus įrašytas ir Lietuvių Bendruomenės vardas.

1912 m. Tekstilės streiko dalyviams atminti paminklo statybos komiteto nario Jonos Stundžios močiutė Onytė Selemonaitė (k.) taip pat dalyvavo šiame istoriniame darbininkų judėjime.

„Gabijos“ lietuvių draugijos nariai, kurie dalyvavo 1912 m. Tekstilės streike.

J. Stundžios asm. archyvo nuotr.

SPORTAS

„Lituanica” vėl gavo pylos

EDVARDAS ŠULAITIS

Sausio 8 d. po dviejų savaitių pertraukos vėl buvo žaidžiamos „Metropolitan Soccer” lygos salės futbolo pirmenybių rungtynės, kurios vyko „Odeum” sporto komplekse (1033 N. Villa Ave., Villa Park, IL).

Kelių savaitių poilsis mūsiškiams nedavė jokios naudos, nes trečioje iš eilės rungtynėse „Lituanica” buvo sutriuškinta 11:0. Po ankstesnių pralaimėjimų (12:2 ir 16:0) praėjusio sekmadienio rezultatas daug vilčių ateičiai neteikia.

Vis dėlto reikia pažymėti, jog visos trejos rungtynės buvo žaistos su pajėgomis „Major” lygos komandomis (šiuo metu visi klubai rungtyniauja vienoje grupėje, nes beliko tik 14 komandų. Anksčiau buvo dvi grupės po 10 komandų).

Anot klubo valdybos nario Broniaus Žukausko, stebėjusio visas rungtynes, šioji tokia pažanga mūsiškių žaidime lyg ir matyti. Kadangi visi „Lituanicos” futbolininkai iki šiol nebuvo žaidę salės futbolo, tai pradžia yra gana sunki. Tačiau pamažu prie tokio futbolo stiliaus jau priprantama, išbandomas ir naujas vartininkas, kad treneriui Linui Jakovlevui nereikėtų dirbti du darbus – saugoti vartus ir keisti žaidėjus.

Tiek Žukausko, tiek „Lituanicos” stratego nuomone, jau geriau dalyvauti šiose pirmenybėse ir gauti pylos, nei sėdėti namuose. Rungtynės

salėje yra savotiška treniruotė, tikintis, jog mūsų komandos futbolininkams bus lengviau žaisti pirmenybės lauke.

Kelios rungtynės prieš silpnesnius varžovus

Pradedant sausio 15 d. 6:30 val. v. mūsiškių laukia silpnesni varžovai. Tą sekmadienį „Lituanica” kovos su „SC Sripski”, o sausio 22 d. 5 val. p. p. žais su „Fire”, kuri irgi iki šiol neturi nė vieno taško. Tačiau sausio paskutinį sekmadienį 5:45 val. p. p. mūsiškiai vėl rungtyniaus su galingu varžovu – „Schwaben” klubo futbolininkais.

Dabar pirmenybių lentelės pradžia atrodo taip: 1. „Eagles” – 9 tšk.; 2. „United Serbs” – 9 tšk., toliau eina „Zrinski (7 tšk.), „Kickers” (6 tšk.), „Schwaben” (6 tšk.). Taškų neturi „Connections”, „Fire” bei „Lituanica”. Šios komandos turbūt ir liks lentelės uodegoje. Ne ką geresnę vietą užima „Wings” ir „Viking” komandos, turinčios po vieną tašką.

Artėjančios rungtynės parodys, ar „Lituanica” dar sugeba garbingai kovoti ir pelnyti taškus. O tam vilčių yra, nes jos žaidėjai, be abejo, igaus daugiau patyrimo ir labiau prisitaisys prie žaidimo salėje. Taip bent teigia treneris. Nors gaila, kad lietuviai neturi kur treniruotis salėje, nes visur reikia mokėti pinigų, kurių „Lituanica”, deja, nebeturi.

NU krepšinio rinktinėje – du lietuvių kilmės žaidėjai

EDVARDAS ŠULAITIS

Kai rašydavome apie Northwestern University vyrų krepšinio komandą „Wildcats”, paminėdavome ir lietuvių kilmės krepšininką John Shurną – vieną geriausių žaidėjų šioje Evanston, prie Čikagos, esančio universiteto komandoje.

Pasirodo, jog „Wildcats” turi dar vieną lietuvių kilmės krepšininką – Andrew Crawford (amerikiečiai jo

vardą rašo sutrumpintai Drew), kuris taip pat yra vienas iš geresnių taškų medžiotojų savo komandoje.

Crawford lietuviška kilmė ateina iš jo motinos Claudia, kuri yra Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) buvusio pirmininko Jono Banio dukra, pusės. Krepšininko mama ir jos brolis dr. Alvydas Banis rungtyniavo De Paul University komandoje, taip pat ilgus metus atstovavo ASL „Lituanicos” krepšinio klubui.

Drew tėvas Danny Crawford yra gerai žinomas NBA profesionalų krepšinio lygos teisėjas.

Sausio 1 d. šių lietuvių kilmės krepšininkų atstovaujama Northwestern komanda savo salėje „Welsh-Ryan” arenoje žaidė „Big Ten” lygos pirmenybių rungtynes ir įveikė stiprius varžovus iš Penn State University rezultatu 68:56. „Wildcats”, kuri prestižinėse varžybose pasirodė puikiai – turėjo 11 pergalių ir tik 3 pralaimėjimus, pirmą kėlinį pralaimėjo (23:26). Tačiau po pertraukos Crawford su Shurna (pirmasis su 21, o antrasis – su 17 taškų) išvedė savo komandą į priekį ir rungtynes laimėjo.

Šiose rungtynėse Crawford pelnė 1,000-ąjį tašką savo karjeroje, patikydamas 5 tritaškius iš 6. Shurna įmetė visus 5 mestus tritaškius.

Šiuo metu NU komanda „Big 10” divizijos pirmenybėse yra pralaimėjusi vieną kartą ir turi vieną pergalę. Tačiau tai dar tik įsibėgėjančių kovų pradžia.

„Žalgiris” įveikė „Lietuvos rytą”

PAUL TRIUKAS

Praėjusios savaitės pabaigoje Kauno „Žalgirio” komanda rezultatu 82:72 Vilniuje įveikė vietas „Lietuvos rytą”. Prieš rungtynes buvo apdovanoji geriausi 2011 metų Lietuvos krepšininkai, kuriais tapo Rima Valentienė ir Jonas Valančiūnas.

Rungtynių pradžia ir pirmieji trys kėliniai buvo sėkmingesni Vilniaus komandai, tačiau „Žalgirio” krepšininkai, atsilikę didesnę rungtynių laiko dalį, spurtavo ir ketvirtąjį kėlinį atitrūko nuo varžovų. Ga-

lutinis rezultatas – 82:72.

Nugalėtojams 18 taškų pelnė Paulius Jankūnas, 15 – Sonny Weems, 10 – Tomas Delininkaitis, 9 – Mantas Kalnietis, po 7 – Dainius Šalenga ir Marko Popovic, 6 – Milovan Rakovic, po 4 – Robertas Javtokas ir DeJuan Collins, 2 – Tadas Klimavičius.

„Lietuvos rytui” po 17 taškų pelnė Tyrese Rice ir Renaldas Seibutis, 15 – Aleksandr Rasic, 8 – Mindaugas Katelynas, 5 – Steponas Babrauskas, 4 – Artūras Jomantas, po 2 – J. Valančiūnas, Lawrence Roberts ir Predrag Samardziski.

Pasaulio jaunimo ledo ritulio čempionatą laimėjo švedai

PAUL TRIUKAS

Praėjusios savaitės viduryje baigėsi Kanadoje vykęs pasaulio jaunimo ledo ritulio čempionatas.

Čempionato baigiamosiose rungtynėse Švedijos jaunimo ledo ritulio

komanda po pratęsimo 1:0 nugalėjo Rusijos ledo ritulininkus. Rungtynės buvo įtemptos ir kiek daugiau darbo nei švedų vartininkas turėjo Rusijos rinktinės vartininkas. Prabėgus pusėi pratęsimo laiko, auksinį įvartį pelnė švedai ir iškovojo tik antrąjį aukso medalį istorijoje.

Bronzos medalius laimėjo kanadiečiai. Jie 4:0 patiesė Suomijos ledo ritulininkus.

Pusfinaliuose švedai tik po baudinių 3:2 nugalėjo suomius, o rusai 6:5 įveikė Kanados rinktinę.

Naudingiausiu čempionato žaidėju pripažintas Rusijos rinktinės puolėjas Evgeny Kuznetsov.

ŠALFASS, LAUNA ir ALGS kviečia kartu slidinėti

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga (ŠALFASS) kartu su Šiaurės Amerikos lietuvių atletų sąjunga (LAUNA) ir Amerikos lietuvių gydytojų sąjunga (ALGS) vėl kviečia sporto mėgėjus iš JAV, Kanados ir Lietuvos į slidinėjimo kelionę Aspen Mountain Ski Resort, Aspen, CO, kuri vyks 2012 metų kovo 25–31 dienomis. Kelionėje su šeimomis dalyvauti gali tiek patyrę slidinėtojai, tiek neslidinėjantys. Norėdami užsiregistruoti viešbutyje, kreipkitės į „Mountain Vacation Specialist” Carol Pasternak el. paštu: carol@ski.com arba telefonais 800-525-2052 (x3319), 970-925-9500 (x3319). Carol taip pat Jums gali padėti užsisakant keltuvų, lėktuvo bilietus ar automobilį. Norėdami gauti nuolaidą, prisistatykite kaip „Lithuanian Ski Group” narys ar nariai.

Apsistoti patariame „Limelight Lodge”. Šis viešbutis yra netoli gerų slidinėjimo takų, parduotuvių, kavinių, restoranų ir kitų pramogų. Kelionės rengėjų dėka „The Peaks Resort” lietuvių slidinėjimo grupei bus taikomos specialios nuolaidos. Tad patariame ilgai nelaukti ir užsisakyti kambarius kuo anksčiau.

Išsamesnę kelionės programą numatome paskelbti vėliau. Norėdami gauti daugiau informacijos apie kelionę kreipkitės į Ed Mickus el. paštu: edmickus1@aol.com arba į dr. Vyta Saulį el. paštu: vsaulis@sbcglobal.net

Pagarbiai ŠALFASS slidinėjimo ir ALGS valdybos prezidentas dr. Jonas Prunskis viceprezidentas Ed Mickus

Dar vienas lietuvių kilmės žaidėjas Northwestern University komandoje – Drew (Andrew) Crawford.

Kraštiečiai nepamiršta savo bičiulės mecenatės

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Sausio 5-ąją, pasitinkant Tris Karalius, Marijampolės kultūros centro M. B. Stankūnienės menų galerijoje susirinko būrelis šios galerijos įkūrėjos gerbėjų ir bičiulių. Tokie susibūrimai metų pradžioje – jau tradiciniai, nes tądien minimas Čikagoje gyvenančios krašties dailininkės, mecenatės Magdalenos Birutės Stankūnienės gimtadienis.

Nors apie moterų metus paprastai nekalbama ir nerašoma, bet dailininkė niekada neslėpė savo amžiaus, ir visi susirinkusieji žinojo, kad mini jau 87-ąją jos gimtadienį. Amžius gražus ir solidus, daugelis jos bendraamžių ir Lietuvoje, ir Amerikoje jau seniai atsiveikinę su šiuo pasauliu, tačiau Stankūnienės gyvybingumas ir energija metams bėgant nemažėja. Pernai turėjusi nelengvą operaciją, po jos atsigavusi dailininkė vėl pilna planų, sumanymų, ką dar galėtų padaryti jos taip mylimos gimtinės labui.

Apie tai ir kalbėjo į jaukų vakarą Marijampolėje susirinkę dailininkės bičiuliai ir jos talento gerbėjai. Menų galerijos parodų organizatorė Onutė Surdokienė susitikimo pradžioje pasiūlė pakelti vyno taures į mecenatės sveikatą. Svečiai vaišinosi baltu ir raudonu vynu, kurį užkando pačios dailininkės Naujųjų metų išvakarėse atsiųstais džiovintais vaisiais. Prie vaišių netrūko kalbos – būta ir smagių prisiminimų, ir dalinimosi ateities planais, ir įvairių pažadų.

Surdokienė apžvelgė dailininkės vardo galerijoje surengtas profesionalaus meno parodas. Jų netrūko – paroda keitė parodą, sulaukta menininkų iš įvairių šalių, surengta išpūdinga Jungtinės Amerikos Valstijose gyvenančių lietuvių menininkų darbų paroda. Gražiai paminėtos iškilių Sūdumos rašto menininkų sukaktys – surengta paroda Stankūnienės mokytojo grafiko Viktoro Petravičiaus 105-osioms metinėms, paminėtas Marijampolėje gimusios ir Californija valstijoje gyvenančios Dinos Budginas jubiliejus (dailininkė žada su savo darbais šiemet vėl atvykti į tėviškę), o visoje Europoje garsaus fotografo, Marijampolėje gimusio Izio Bidermano 100-mečio renginiai apėmė ne tik Marijampolę, bet ir Kauną, Vilnių, Panevėžį.

Pernai namo į Marijampolę grįžo Šveicarijoje daug metų gyvenusios dailininkės Juzės Katiliūtės archyvas – daug jos dailės darbų, taip pat asmeniniai daiktai. Jų persiuntimu rūpinosi Šveicarijos

Lietuvių Bendruomenė ir jos pirmininkė Jūratė Caspersen. Galerijai savo darbus dovanavo ir nemažai kitų kraštiečių.

Škart joje susirinkę kultūrininkai kalbėjo apie tai, jog atėjo laikas Kultūros centrui įrengti modernią, reikalavimus atitinkančią meno kūrinių saugyklą, nes dabar meno kūriniai saugomi tam ne visiškai pritaikytose patalpose. Ateityje, jei būtų galimybių ir atsirastų finansavimas, reikėtų ir erdvesnės parodų salės, taip pat planuojama įdarbinti profesionalų menotyrininką, kuris rengtų parodų katalogus, rūpintųsi jų populiarinimu.

Magdalena Birutė Stankūnienė.
Algio Vaškevičiaus nuotr.

Į susitikimą atvykęs Seimo narys Albinas Mitrulevičius, kuris pažįsta Stankūnienę dar nuo tada, kai dirbo Marijampolės apskrities viršininiku, sakė, kad šios moters energija ir meilė tėvynei negali nestebinti. „Ji toks žmogus – jei reikėtų, tai paskutinius marškinius atiduotų. Jau tiek padaryta tėviškės labui, tiek darbų padovanota, tiek asmeninių daiktų atiduota – visko ir nesuskaičiuosi. Galime tik nulenkti galvą prieš poniją Magdalena, nes tokių žmonių dėka mes visi praturtėjame ir dvasiškai, o jos skleidžiama šiluma šildo visus ją supančius žmones“, – sakė Seimo narys.

Marijampolės savivaldybės kultūros skyriaus vedėja Jūratė Zakarevičienė kalbėjo apie dailininkę kaip apie labai stiprų žmogų, apie jos energiją ir

užsispyrimą siekiant užsibrėžto tikslo. „Jos buvimas jaučiamas net ir šį vakarą šioje salėje. Visi esame sušildyti tos šilumos, to nuoširdumo ir rūpesčio. Visų pirma ji yra moteris – tikra stipri Sūdumos krašto moteris, į kurią mes visos moterys turėtume lygiuotis“, – teigė vedėja.

Prisiminimais apie susitikimus su dailininke pasidalino ir kiti vakaro dalyviai. Sūdumos kultūros fondo vadovė Daiva Klimavičienė priminė, kad dailininkė yra ir puiki pašnekovė, kuriai teko bendrauti su daugybe įvairių, įdomių ir garsių žmonių, asmenybių. Klimavičienė sakė, kad nors dailininkės rūpesčiu išleista daug knygų apie jos meno darbus, apie kitus menininkus, tačiau iki šiol nėra knygos apie pačią Magdalena.

„Tai būtų labai įdomi knyga, nepakartojama biografija, kuri sulauktų didelio dėmesio“, – įsitikinusi ji. Tačiau pati dailininkė laikosi kitokios nuomonės – nors ne kartą buvo įkalbinėjama, kad tokia knyga būtų parašyta, vis atsisakinėdavo, apgailestaudama, kad daug kas iš tų labai įdomių prisiminimų netinka spaudai, per daug asmeniškai, o nutylėtos ar pusiau tiesos ji nenorinti skelbti.

Vakaro metu aptartos ir šiemet dailininkės vardo galerijoje rengiamos parodos. Čia bus rodomos išpūdingos Zimbabvės akmens skulptūros, gegužę, kai Marijampolė švęs 220-ąsias miesto teisių ir šio vardo suteikimo metines, parodą „Amžininko portretas“ surengs miesto dailininkai. Išpūdinga turėtų būti ir garsaus šalies portretisto, buvusio Stankūnienės kaimyno Šunskų valsčiuje dailininko Vytauto Ciplijausko 85-ečiui skirta paroda.

Gimtadienio išvakarėse paskambinusi į Marijampolę dailininkė sakė, kad jaučiasi gerai, sveikata nesiskundžia, lanko sporto klubą, daug skaito. Tik ką baigė skaityti naująją prezidento Valdo Adamkaus knygą, kuri buvo įdomi, tačiau rado joje ir ginčytinų vietų. Gimtadienio proga ji lankėsi kino teatre, po to papietavo restorane, dar vieną vakarėlį savaitgalį surengė jos bičiulės.

„Neturiu kada liūdėti ar nuobodžiauti. Nors šią žiemą naujų darbų nekuriu, bet išsiunčiau į Lietuvą, į Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją, paveikslų, nes ten viena koridoriaus siena pasirodė labai tam tinkanti, pagalvojau, kad ją reikia papuošti. Sausio viduryje mėnesiui išvykstu pas brolių į Floridą – noriu pabendrauti su giminėmis, pasitarti, gal ir jie ką nors paaukos gimtinei“, – sakė nenuilstanti dailininkė.

Prano Lapės paroda „Smėlio metamorfozės“

Sausio 17 d. galerijoje „Kunstkamera“ (Ligoninės g. 4, Vilnius) atidaroma Prano Lapės (1921–2010) kūrybos paroda.

Parodoje pavadinimu „Smėlio metamorfozės“ pristatomi 35 Prano Lapės darbai, daugelyje jų yra naudojamas smėlis, įvairios spalvinės jo variacijos. Parodoje eksponuojamų kūrinių technika ir motyvai išryškina Lapės gamtiškumą, artumą natūrai. „Aš esu daręs abstrakčiai ekspresionistinių darbų. Vis tik mano tapyba visą laiką buvo susijusi su gamta. Negalėjau atitrūkti nuo jos. Gamta daug reiškė. Nuo jos niekada ir niekur nepabėgau. Net jeigu nebūdavo konkrečių figūrų, spalvos ir formos ateidavo iš aplinkos. Manau, kad apskritai – abstrakčiajame ekspresionizme gamta yra labai svarbi“, – yra sakęs P. Lapė pokalbyje su V. Poškumi.

Parodoje pristatomi dailininko kūriniai atspindi skirtingus kūrybos laikotarpius: impresionistinio stiliaus peizažus, juodai baltą periodą, abstrakčius ekspresionistinius darbus bei koliažus. Visus juos vienija dėmesys gamtai, tam kas natūralu, tikra – žemės spalvų abstrakcijos, naudojamas tikras smėlis, koliažuose žuvų atspaudai, medis, akmens skalda ir pan.

Pats autorius teigia: „Gamta mane veikė kaip dailininką. Ilgą laiką gyvenau prie jūros. Kai būni prie jūros, veikia trys dalykai — juoda akmens uola, miško ir pievų žaluma, vandens mėlynė. Tad mano tapyboje atsirado mėlyna, žalia ir juoda (bet jokios šiose spalvose simbolikos nereikia įžiūrėti). Vėliau kurį laiką dirbau vien juodai — tam, kad išsilaisvinčiau. Kai dirbi pagal kažkokį modelį — jis tave varžo. Kai tapai pagal ką nors, tai ir tapai

pagal ką nors. Dėl to ir dariau vien juoda-balta. Manau, kad monochromiškumo dėka išlaisvėjau.“

Pranas Lapė gimė 1921 m. Klaipėdoje, mirė 2010 m. Vilniuje. 1941–1943 m. studijavo Kauno taidomosios ir dekoratyvinės dailės institute. 1944 m. pasitraukė į Vakarus. Per Vokietiją, Suomiją ir Norvegiją 1945 metais pasiekė Švediją, kur 1945–1946 m. tęsė studijas Stokholme, privačioje Anders Beckman mokykloje, baigęs dėstė joje piešimą. Švedijoje Lapė sukūrė kelis didelio formato sieninės tapybos paveikslus viešiesiems pastatams, apipavidalino du pasaulinius renginius – Pasaulio sporto parodą (1948) ir Pasaulio medicinos seserų kongreso salę (1949).

1949 m. pabaigoje emigravo į Jungtines Amerikos Valstijas, apsigyveno New York, Manhattan, kur dirbo reklamos srityje, bendradarbiavo su leidyklomis. 1957 m. persikėlė į Rowaytone, CT, sukūrė kelias pripažinimo sulaukusias meno programas privačioms mokykloms. Tik būdamas 57-erių galėjo atsидėti vien kūrybai, tuomet gyveno Chamberlain ME. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, Pranas Lapė grįžo gyventi į gimtinę.

Tapyba dailininko aistra tapo dar gimnazijoje, ypač didelę įtaką jam padarė dėstytojas V. Kairiūkštis. Iš pradžių kūręs figūrinę tapybą, Lapė ilgainiui vis labiau linko į abstraktųjį ekspresionizmą. Dailininkas nedarė eskizų, sakydamas, kad tapydamas jaučiasi kaip Kolumbas, kuris plaukė į Indiją, o atrado Ameriką.

Tapybą yra eksponavęs individualiose parodose Long Island (1965), Chicago (1969), New Canaan (1980), Brooklyn (1981), Boston (1985). Dalyvavo grupinėse lietuvių išeivijos ir amerikiečių

dailės parodose. Paskutinius trejus metus dailininkas negalėjo tapyti, nes nematė dienos šviesos.

Paroda galerijoje „Kunstkamera“ veiks iki vasario 18 d.

Bernardinai.lt

Pranas Lapė.
www.artnews.lt nuotr.

APŽVALGOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Sausio 13-osios begalių galia

TOMAS KAVALIAUSKAS

Prieš dvidešimt vienerius metus, 1991-ųjų sausio 13-ąją, Parlamentas, televizijos bokštas Vilniuje ir savivaldybės kituose miestuose buvo apginti dėl išskirtinio žmonių solidarumo ir susikaupimo. Minia aiškiai suvokė bendrą tikslą – apginti valstybę. Šis tikslas skatino žmonės ištوتي prieš Michail Golo-vatov vadovaujamą armiją.

Atkreipkime dėmesį, jog tuomet žmonės susibūrė neraginami jokiomis agitacinėmis skrajukėmis, jiems už tai nežadėtas joks „finansavimas“. Be to, įdomu, jog tie žmonės savo noru gynė jauną ir dar gležną valstybę, šiai jau patyrus rimtą ekonominį nepriteklių. Šiandien jau klausiamo, ar tikrai 70 procentų gyventojų iškeistų laisvę į ekonominius rezultatus.

Tokiame kontekste vertėtų pastebėti, jog 1991-ųjų sausio 13-ąją mes jau žinojome, kas yra nepriklausomybė, esant tuščioms vitrinoms, pilkoms gatvėms, nuolat politikuojant televizijoje, suirzus kasdienybės rutinoje. Tuo metu nebuvo nei „Pizza Jazz“, nei „Akropolio“, nei reklamų su akcijoms. Tada neturėjome net savo valiutos. Maža to, žmonės jau buvo supratę seimūnų oportunizmą, jau matė, kaip kai kurie Sąjūdžio vadovai, pamiršę idealus, kapšnojosi dėl Seimo kėdžių. Ir štai net tokiomis aplinkybėmis Respublikos piliečiai gynė Parlamentą bei valstybę.

1991-ųjų sausio 13-ąją pakako Lietuvos valstybingumo idealo. Tiesiog buvo aišku, kad suverenumas yra tikslas savaime, visa kita – antraeiliai dalykai. Bent tą lemtingą naktį politika buvo svarbiau už ekonomiką. Antraip nebūtų paaukota keturiolika žmonių gyvybių. Be to, 702 sužeisti, 52 iš jų suvarpyti kulkomis. Rumunijoje 1989 m. gruodį, revoliucijos metu, panikuojant diktatoriui žuvo daugiau nei 3,000 žmonių. Tokie aukų skaičiai grėsė ir Vilniuje – laimei, mūsų šalyje jie buvo gerokai mažesni.

Sausio 13-osios pilietinis nepaklusnumas ginkluotai jėgai dera su humaniškausios kovos principais, išreikštais Lev Tolstoj krikščionybės mokyme. Šio rusų rašytojo idėjos darė įtaką ir Mahatma Gandhi, kuris kvietė prieš britus kovoti taikiai, be ginklų, nors tų britų tebuvo saujelė, palyginus su indų populiacija. Taip pat vaisinga buvo Martin Luther King taiki kova už juodaodžių teises. Verta pabrėžti ir Sergej Kovaliov priminimą, išreikštą 1990 m. kovo 11-ąją Seime, – jog maskviečiai taip pat išėjo į gatves tūkstančiais, išreikšdami pritarimą Baltijos šalių nepriklausomybei, ir tai taip pat prisidėjo prie taikios lietuvių pergalės.

Pasirodo, kovojant už laisvę pačiais kilniausiais būdais, materialaus pritekliaus net nereikia. M. Gandhi, jau būdamas politiniu vadovu, badavo, gyveno asketiškai, iš politiko pašaukimo nedarė verslo. Tačiau toji išpūdinga Sausio 13-osios pergalė pačiais humaniškausiais metodais jokiais būdais nereikia, kad toliau viskas kryps tautos dvasinio tobulėjimo linkme.

Isaiah Berlin savo garsiojoje esė „Dvi laisvės sąvokos“ atkreipė dėmesį į laisvės ir ekonominių sąlygų sąryšį. Anot šio autoriaus, reikia sukurti sąlygas laisvei vykdyti. Juk ką veikti su laisve skurstančiam? – klausė britų filosofas. Jis, be abejo, turėjo omenyje kasdienybę, o ne išskirtinę dieną, kai aukojamasi dėl rytojaus. Ir visai pagrįstai: nesukūrus atitinkamų sąlygų nepriklausomoje valstybėje, jos siūloma laisvė kasdienybėje tampa tik teorija, neįgyvendinama praktikoje.

I. Berlin kitoje savo esė apie Nicolo Machiavelli atkreipė dėmesį į tai, jog, šio Florencijos diplomato nuomone, nėra jokios nematomos rankos, kuri vestų visuomenę į harmoningą politinį gyvenimą. Politikoje nėra jokio dieviškojo elemento, kurio link mes judėtume. Taip pat Machiavelli nepripažįsta jokio platoniškojo idealo. Todėl politikoje tautos dvasiškai netobulėja. Tokia politinės filosofijos samprata nesukuria galimybės kalbėti apie įvykius, lemiančius judėjimą gėrio ir absoliučių vertybių įgyvendinimo linkme. Tačiau

intelligentų luomas šį kartą buvo pagrindinis Lietuvos idėjos nešėjas. Visa tauta vieningai ištare Apvaizdai ‘tebūnie’. Vargu ar kada nors Lietuva sulauks tokios dovanos iš aukštybių, tokios, S. Zweig žodžiais tariant, savo ‘žvaigždžių valandos’. Tokiomis dovanomis Dievas nesišvaisto. Ir ar neatsitiks taip, kad ateities kartos, žvelgdamos į praeitį, bus priverstos sakyti, jog Sąjūdis, Baltijos kelias ir Sausio 13-oji buvo viso Lietuvos istorinio kelio apvainikavimas, paskutinis reikšmingas mūsų tautos pasauliui ištartas žodis, po kurio prasidėjo tylą, palengva pereinantį į mirtiną kapų tylą.” (Šiaurės Atėnai nr. 946. 2009 m. birželio 26 d.)

Taip, po 1989–1991 m. tautinės sąmonės kilimo prasme nieko didingo neįvyko, tačiau klausimas, ar tam buvo proga. Vyrauja politologinis susitarimas, jog kai nėra išorinio pavojaus, nėra poreikio susivienyti. Dabar ekonomikos reikalų metas. Tai ir visos Europos ekonominė iššūkių metas.

Kai kurie Rytų Vidurio Europos tyrinėtojai 1989 m. įvardija „annus

mai: viskas arba nieko. Tas suverenumas apgintas, sueinant į akistatą su KGB smogikais, valdomais M. Golo-vatov išakymais. Deja, „Vakarų demokratijos“ Austrija tai sunkiai galėjo suprasti. Beje, ta pati Austrija 1989 m., vengdama geopolitinio galvoskaudžio, prašė Vengrijos nespirtinti įvykių.

Akivaizdu, jog Sausio 13-osios fenomeną sukūrė ne koks nors „homo sovieticus“, o etinė pilietinė visuomenė. Pasirodo, mes ją turėjome. Tačiau, jei toks pilietiškas buvo Sausio 13-ąją, kur jis išgaravo po didžiųjų įvykių? Bet tai – ne tik mūsųose. Arabų „pavasaris“ liudija tą patį – po Egipto revoliucijos vėl siautėja suirutė, sąskaitos ir *realpolitik* žingsniai. O Rytų Europoje puikus pavyzdys yra Ukraina: po Oranžinės revoliucijos taip pat neliko pergalės skonio. Artėja Europos futbolo čempionatas, Ukraina tam ruošiasi, tad ultimatumų nereikia, o Tymošenko galima ir šiaip paaukoti. Briuseliui pakaks pasakyti, jog Ukraina dar neatitinka demokratijos reikalavimų.

Tokie jau klasikiniai pereinamojo laikotarpio (iš komunizmo į kapitalizmą ir demokratiją) – tranzitologijos autoriai kaip Juan J. Linz ir Alphred Stepan teigia, jog „etinė pilietinė visuomenė atstovauja tiesai, bet politinė visuomenė konsoliduotoje demokratijoje paprastai atstovauja ‘interesams’. Jei tai dėsni, tiek to idealizmo ir tereikėtų laukti: įgyvendinus vienadienį politinį idealą, atslenska pilkoji kasdienybės *realpolitik*. Laimei, mes nuolat atsigręžiame į Sausio 13-ąją kaip į tautai šventą dieną. Taip bent jau vadovėliuose ir minėjimuose primename sau, kad nepamiršome suverenumo vertybės ir prasmės. Nors, deja, atsiranda „sociologinių tyrimų“, kuriais siekiama parodyti, jog, pavyzdžiui, Baltijos kelyje dalyvavo mažas procentas žmonių, o Sausio 13-ąją prie Televizijos bokšto tautiečiai susirinko neva tik norėdami tapti didvyriais, išgarsėti. Bijau, jog ateityje tokių „mokslinių“ rezultatų, kuriais siekiama paneigti pamatinius valstybės pasiekimus, tik daugės.

Tačiau vietos optimizmui taip pat lieka. Viltinai nuteikiantis vaizdas susidarė Europos krepšinio čempionato metu: tuomet patriotiškus ir gera nuotaika liejosi per kraštus – jos buvo tiek, kad atrodė, nuo valstybės ir plaukas nenukristų. Net kai paaiškėjo, kad mūsų krepšininkai medalių neiškovojo, jie vis tiek ir toliau buvo audringai palaikomi. Argi visa tai neliudija, kad turime išlikusį begalinį tautinio tapatumo poreikį?

Tas poreikis buvo išreikštas multikultūrinėje Europos čempionato aplinkoje, greta ispanų, prancūzų, rusų, graikų, latvių. Visai kaip senais gerais LDK tolerancijos ir etninės įvairovės amžiais...

Delfi.lt

Tomas Kavaliauskas – rašytojas, filosofas. Rašo mokslinius straipsnius, recenzijas, esė, verčia mokslinius straipsnius. Žurnalas „Kultūros barai“ net du kartus jam skyrė premiją už geriausią metų esė.

tie žmonės, kurie Sausio 13-ąją apgynė savo Parlamentą ir suverenumą, kaip tik ir buvo toji matoma ranka/galia, atvedusi Lietuvą prie „dieviškojo įvykio“ tiek politinė, tiek religine prasmėmis: laisvė juk yra ne tik politinė, bet taip pat ir religinė vertybė, ypač totalitarinio komunizmo kontekste, kur tikintieji persekiojami. Tik klausimas štai koks: kas po to? Jei Machiavelli būtų galėjęs išgirsti Vytauto Landsbergio diagnozę Nepriklausomybės dvidešimtmečio proga jam ištariant „nusiritome“, ar Florencijos politikos meistras nepasakytų: „mano teorija teisinga: jūs nepajudėjote jokio tobulumo link. Jūs nusiritote“.

Andrius Martinkus tūkstantmečio jubiliejais proga Sausio 13-ąją interpretavo kaip paskutinį lietuvių tautos istorinio kelio apvainikavimą, po kurio prasidėjo tylą, pereinantį į kapų tylą. Savo esė „Istoriosofinis etiudas Jubiliejais tema“ taip rašė: „Lietuvos istorija nežino masiškesnio, intensyvesnio ir sąmoningesnio idėjos išgyvenimo už tą, kurį Apvaizda padovanojo mūsų tautai 1989–1991 m. Dar niekada Lietuvos istorijoje mūsų už laisvę nebuvo toks visa apimantis ir sutelkiantis. Ne karių ar

mirabilis“. Perfrazuojant juos, Sausio 13-osios naktį, kai atstovėta prieš tankus, pasiaukota kovojant prieš totalitarinį barbarizmą, taip pat verta pavadinti stebuklingą. Tą didvyriškos lietuvių laikysenos parą vyravo, Vaclov Havel žodžiais, begalių galia. Toji angeliška para – pačių žmonių sukurta politinė tikrovė. Juk niekas nežinojo, kad toji naktis baigsis pergale. Pergalė buvo pačių išplėsta, o ne dovanota.

Tą naktį žmonės buvo apimti kierkegardiškos baimės ir drebėjimo. Reikėjo egzistencinio angažuotumo rizikuoti vardan trispalvės, vardan valstybinės lietuvių kalbos, vardan teisės kalbėti apie okupaciją ir esmines žmogaus teises. Reikėjo iškovoti tai, kas šiandien naujai kartai yra duotybė, kaip ir savaime suprantama. Šiai naujai kartai pati Sausio 13-oji yra istorinis faktas, o ne gyva atmintis.

Akivaizdu, jog sovietmečiu buvo susikaupusi tokia beginklei dvasinei-politinei rezistencijai. Žmonės beginkliai nebūtų stoję prieš tankus ir kulkas, jei nebūtų turėję begalinio tikėjimo absoliučia Lietuvos suverenumu vertybe. Apgintas suverenumas *va bank*, kai buvo tik du pasirinki-

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetim@gmail.com

Vilnius (URM info) – Minint Laisvės gynėjų dieną, sausio 13-ąją Lietuvos diplomatinės atstovybės visame pasaulyje dalyvavo akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“ ir dešimčiai minučių languose įžiebė kovotojų už laisvę atminimui skirtas žvakes.

URM nuotr. – Lietuvos ambasados Čekijoje pastatas.

Seimas rinksis į neeilinę sesiją

Vilnius (ELTA) – Kitą savaitę Seimas rinksis į neeilinę sesiją. Seimo pirmininkė Irena Degutienė pasirašė potvarkį, kuriuo neeilinę sesiją šaukia šių metų sausio 17–19 d. Tokį sprendimą I. Degutienė priėmė gavusi 47 Seimo narių, atstovaujančių ir valdančiąsias daugumas, ir opozicijai, pasirašytą siūlymą ir kartu paruoštą neeilinės sesijos darbų programą.

Į darbų programą valdantieji ir opozicija pasiūlė įtraukti Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimų projektus, šalies vadovės vetuotus Kėdainių ir Panevėžio laisvųjų ekonominių zo-

nų įstatymų projektus, Elektros energetikos įstatymo pataisas, Infrastruktūrų reguliavimo tarnybos įstatymo projektą, Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projektą. Per neeilinę sesiją planuojamas Lietuvos banko valdybos pirmininko Vito Vasičiaus pranešimas. Į Seimo narių klausimus turėtų atsakyti Energetikos ministras Arvydas Sekmokas.

Opozicija vėl siūlys sudaryti Seimo laikinąją tyrimo komisiją dėl Lietuvoje veikiančių komercinių bankų priežiūros efektyvumo ir padėties likviduojamame „Snore“ išaiškinimo.

Rietave perlaidoti Lietuvos partizanų palaikai

Vilnius (ELTA) – Sausio 13 d. Rietave perlaidoti Lietuvos partizanai – 1952 m. sausį Žadvainių miške žuvę Butigėdžio rinktinės nariai. Rietavo šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje už žuvusiųosius aukotos Šv. Mišios, garbės sargybon stoji Krašto apsaugos savanorių pajėgų kariai.

Penkių žuvusių partizanų palaikai Rietavo savivaldybės Oginskių

dvaro teritorijoje buvo rasti 2010 m. rugsėjo 23 d. atliekant archeologinius kasinėjimus. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, atlikęs istorinius archyvinis tyrimus, nustatė, kad žuvusieji yra Butigėdžio rinktinės Dariaus tėvūnijos Rambyno-Pilies būrio partizanai. Visi jie žuvo 1952 m. sausio 26 d. Žadvainių miške.

Tiriamas galimas dokumentų klastojimas VRM

Vilnius (Delfi.lt) – Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) pranešė, jog Vidaus reikalų ministerijai (VRM) pavaldžiam Informatikos ir ryšių departamente atlikti veiksmai susiję ne su šio departamento, o su pačios ministerijos galimai neteisėta veikla. STT praneša, jog tiriamas galimas dokumentų klastojimas pačioje

VRM, o ne jai pavaldžiam Informatikos ir ryšių departamente.

„2012 m. sausio 12 d. Informatikos ir ryšių departamente duomenų apžiūra buvo atlikta todėl, kad šiame departamente yra kaupiama ir saugoma informacija apie visų VRM dokumentų registraciją“, – teigiama STT pranešime.

Liustracijos komisija buvusį dainininką pripažino bendradarbiavus su KGB

Vilnius (BNS) – Liustracijos komisija pranešė pripažinusi buvusį žinomą dainininką Liutaurą Čepracką bendradarbiavus su sovietų specialiosiomis tarnybomis. Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, veiklos vertinimo komisijos duomenimis, kaunietis L. Čeprackas, gimęs 1951 m., „slapta bendradarbiavo su buvusios Lietuvos SSR valstybės saugumo komitetu (KGB)“.

Liustracijos komisijos informacija, kurią pasirašo komisijos pirmininkas Algimantas Urmonas, pateikta Seimo dokumentų bazėje. A. Urmonas sakė, kad L. Čeprackas buvo užverbuotas 1986 m., kai dirbo filharmonijoje. Komisijos pirmininko teigimu, įrodyti sovietmečiu Lietuvoje garsaus dainininko ryšį su KGB nebuvo sunku, nes yra likusi jo darbo byla.

Originaliu balsu išsiskyręs L. Čeprackas sovietmečiu dainavo Lietuvoje garsiausiuose ansambliuose – „Nerijoje“, „Oktavoje“. 1992 m. jis išvyko į JAV. Žiniasklaidoje skelbta, kad Čikagoje buvęs dainininkas įkūrė nedidelę krovinių pervežimo įmonę, užsiėmė prekių pervežimu.

JAV nepažada, kad PRG nebus nukreipta prieš Rusiją

Washington, DC (BNS) – JAV niekada neduos juridinių garantijų, kad Amerikos priešraketinė gynyba (PRG) Europoje nebus nukreipta į Rusiją, pareiškė JAV valstybės sekretorės pavaduotoja ginkluotės kontrolės ir tarptautinio saugumo klausimams Ellen Tauscher, kalbėdama apie savo derybas su Rusijos atstovais strateginio stabilumo tarp šalių klausimais.

Ji pridūrė, jog pasiekti, kad būtų patvirtinti šie išipareigojimai, taip pat kad jų laikytųsi būsimos administracijos, tiesiog neįmanoma. E.

Tauscher mano, jog vienintelė galimybė, kuri lieka rusams, kad jie nebijotų „susėsti drauge su jais ir pažiūrėti, ką mes darome“. Bet ji mano, kad Maskva kol kas nepasirengusi tokiam pasitikėjimo šuoliui. Tačiau A. Tauscher pareiškė įsitikinimą, kad šalims pavyks susitarti dėl bendradarbiavimo PRG srityje iki šių metų pabaigos. Ji taip pat pranešė, kad šalys atidėjo derybas dėl strateginės ginkluotės mažinimo iki tinkamesnio laiko „po rinkimų Rusijoje, o galbūt ir po rinkimų JAV“.

B. Obama vėl siūlo didinti valstybės skolos ribą

Washington, DC (BNS) – JAV prezidentas Barack Obama ketina kreiptis į Kongresą su prašymu dėl eilinio valstybės skolos ribos padidinimo – 1,2 trln. dolerių. Apie tai pranešė Baltųjų rūmų atstovas Jay Carney. Pasak jo, „valstybės skolos ribos didinimas neišvengiamas“.

Kitas Kongreso posėdis suplanuotas sausio 17 d. Tikimasi, kad Kongresas vis dėlto palaikys JAV prezidento siūlymą, nes turi laikytis

susitarimo, kurį demokratai ir respublikonai priėmė 2011 m. rugpjūtį. 2011 m. rugpjūčio 2 d. B. Obama pasirašė įstatymą dėl JAV skolos ribos padidinimo ir išlaidų mažinimo. Iki tol įstatymų leidėjai kelias savaites niekaip negalėjo pasiekti susitarimo šiuo klausimu. Pagal dokumentą, numatyta padidinti JAV valstybės skolos ribą 2,1 trln. dol. per 10 metų. Kartu numatyta, kad skolos riba bus didinama trimis etapais.

V. Putin paskelbė savo rinkimų programą

Maskva (BNS) – Specialiame tinklalapyje Rusijos premjeras Vladimir Putin paskelbė savo kaip kandidato į Rusijos prezidentus programą. Pripažindamas, kad dabartinis Rusijos ekonomikos modelis atgyveno, V. Putin žada modernizuoti šalį ir toliau didinti Rusijos įtaką pasaulyje.

Tinklalapyje „putin2012.ru“ pateikiama programa apima šešerių metų laikotarpį iki 2018 m. – tiek, kiek dabar trunka Rusijos prezidento kadencija, prailginus ją vienais metais. Apie užsienio politiką V. Putin rašo, kad „sustiprėjo Rusijos tarptautinė padėtis, padidėjo jos įtaka pasaulyje vykstantiems procesams. Mūsų armija tampa stipresnė, didėja pagalba Tėvynės gynėjams. Mes patekome į sparčiai besivystančių šalių „klubą“.“ Kartu jis pažymi, kad „tarptautinės politikos ir ekonomikos

„žaidimo taisyklės“ negali būti kuriamos Rusijai už nugaros.

V. Putin daug dėmesio skiria įvairioms Rusijos aktualijoms, tačiau nemini pastaruoju metu kilusių visuomenės protestų dėl pažeidimų renkant Rusijos Dūmą. V. Putin rinkimų tinklalapyje, be programos, skelbiama įvairios informacijos apie jo pastarojo meto veiklą ir pomėgius, taip pat pateikiama jo biografija.

Nepaisant pastaruoju metu sumažėjusio V. Putin populiarumo, niekas neabejoja, kad padaręs vienos kadencijos pertrauką, jis trečią kartą taps Rusijos prezidentu. Tačiau pastaruoju metu mažėja tikimybė, kad V. Putin prezidentu bus išrinktas jau pirmame rinkimų ture kovo 4 d., gavęs daugiau nei pusę dalyvavusių rinkėjų balsų.

JAV atitrauks iš Europos tūkstančius karių

Washington, DC (ELTA) – Dėl sumažinto karinio biudžeto ir naujos ginkluotųjų pajėgų strategijos Jungtinės Valstijos atitrauks iš Europos tūkstančius karių. JAV gynybos sekretorius Leon Panetta pareiškė, kad Europą paliks dvi karinės brigados. Tai yra dalis Gynybos departamento

taupymo programos, kuria per ateinančius dešimt metų tikimasi sutaupti 487 mlrd. dol.

Šiuo metu Europoje yra keturios JAV armijos brigados, tai sudaro apie 80,000 karių. Dviejų kovinių brigadų atitaukimas reiškia, kad karių skaičius sumažės maždaug 15,000.

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

CHIRURGAJ

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
262-948-6990

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

GINEKOLOGIJA

RAMONA C. MARSH, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos susitarus

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
Akių ligos / Chirurgija/Akiniai
5850 W 111th Street
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
Holy Cross Hospital, #410S
Tel. 773-884-7960

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

LIETUVIŠKI

„ANGELŲ SLAUGOS NAMAI“

puiki slauga,
žemos kainos

Tel. 708-207-5023

PASLAUGOS

SIŪLOME 10%
METINIŲ PALŪKANŲ

Jūsų investicija yra apsaugota
Nekilnojamu Turtu.

**Investuojate ne daugiau kaip
65–70 proc. visos turto vertės**

Ilgametė patirtis ir daug laimingų klientų.

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite

tel. 630-965-6608

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

GE/RCA ATSTOVYBĖ

2346 W. 69th Street

Tel. 773-776-1486

PARDUODA

PLC išnuomojama: 2 mieg. 1 vonios butas – \$800; 1 mieg. 1 vonios butas – \$700/mėn. **Parduodamas** prieš PLC „Townhome“ – \$234,000. Century 21 ProTeam, Linas tel. **630-674-5414**

IEŠKO DARBO

* **Moteris** nuo vasario 1 d. ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Patirtis, rekomendacijos, legalūs dokumentai. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. (Gali dirbti vyras ir žmona kartu). Tel. 312-307-4619.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris** (perka) ieško darbo prižiūrėti pagyvenusius žmones. Gali gyventi kartu. Patirtis, rekomendacijos, legalūs dokumentai. Gali prižiūrėti ir lietuviškai kalbančius vaikus. Tel. 708-425-0216 Angelė.

Century 21
Accent Realty

10200 S.
Cicero Ave.
Oak Lawn, Illinois 60453
Business: 708-423-9111
Fax: 708-423-9235
Cell: 708-945-9909
E-mail: astykuny@aol.com

ASTA T. MIKUNAS
Broker Associate

Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių
nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir
priemiesčiuose.

SIŪLO DARBĄ

Žinomai Skokie perkraustymo kompanijai skubiai reikalingi perkraustytojai, pagalbiniai darbininkai ir vairuotojai. Geras atlyginimas ir kitos išmokos. Skambinti į Golan's dispečerinę tel. **847-673-3309**

SIŪLOME DARBUS!

**Gail. seserų padėjėjoms
kompanionėms ir namų ruošos darbininkėms.**

Galima gyventi kartu arba atvykti
į darbą ir išvykti.

Kreiptis:

ALL CARE

Employment Agency

Tel. 773-736-7900

ĮVAIRŲS SKELBIMAI

* **Moteris** ieško išsinuomoti 1 ar 2 mieg. butą Willobrook, Clarendon Hills ar Darien rajonuose. Tel. 312-532-1515.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

7 7 3 - 6 6 3 - 4 3 6 3

SIŪLOME:

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

**Pigiausi skrydžiai FINNAIR ir kitomis linijomis iš Čikagos
ir kitų Amerikos miestų į**

LIETUVĄ

VYTIS TOURS

1-800-778-9847

www.vytistours.com

info@vytistours.com

40-24 235th St., Douglaston, NY 11364

Prašau pasiteiraukite apie mūsų 2012 m. brošiūrą
kelionėms į Lietuvą ir Pabaltijį.

Dėl turistinių kelionių skambinkite Ritai Penčylienei.

**Sužinoti kainas ir padaryti rezervaciją galite per
www.vytistours.com**

**Siuntinėjame info apie specialias nuolaidas.
Prancškite savo e-adresą**

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LOT Lufthansa SAS FINNAIR KLM

doleris.com

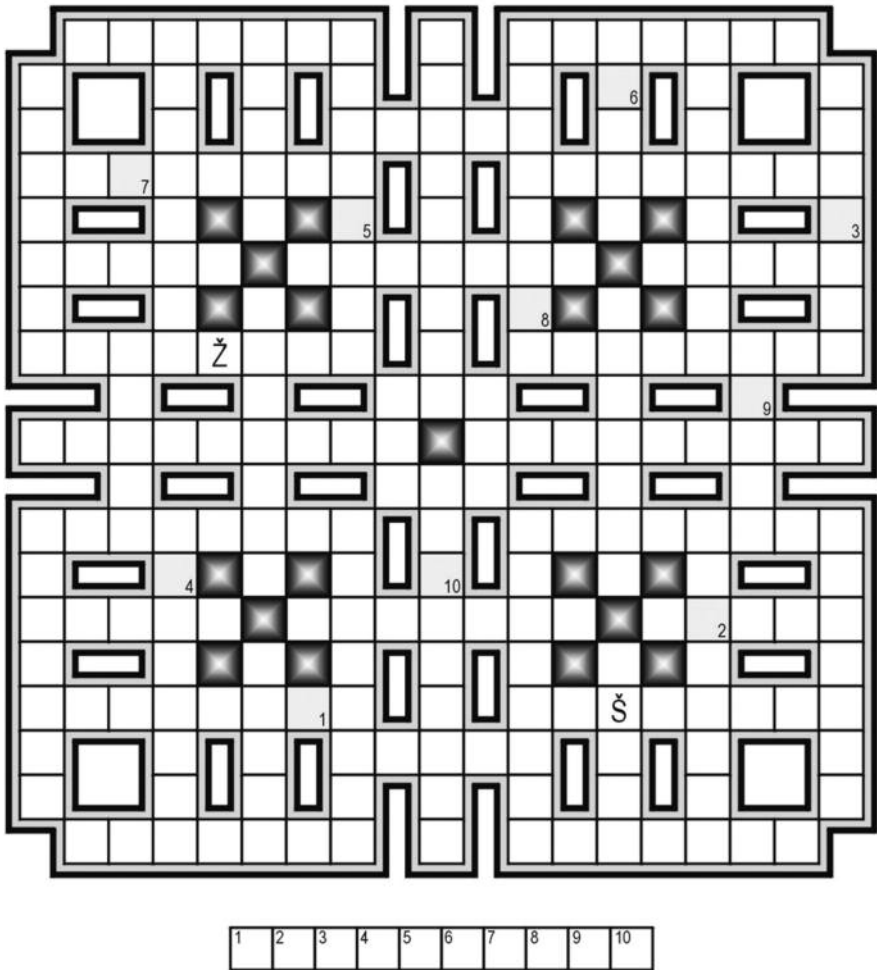
tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

Surašymas Nr. 1

Surašykite į brėžinį duotus žodžius.
Pažymėtuose langeliuose perskaitysite užduoties atsakymą.

- 3 raidės:**
PAR – PAS – RIO – SNO.
- 5 raidės:**
BRUTO – GAIRĖ – IŠĖMA – JAKAI – MAITA – PUTRA – RĖMUO – ŠKUNA – TRAŠA – UMBAS – VĖŽĖS – ŽIZEL.
- 7 raidės:**
ALABAMA – ALGEBRA – ANKŠTIS – DIAFIZĖ – DYTRICH – ĖDALIUS – GLOBĖJA – GONDOLA – MOPEDAS – NUOVOKA – PASĖLIS – SEROVAS.
- 8 raidės:**
APYTAMSA – ATOMAZGA – BOMBARDA – DALYVIAI – GARNYRAS – KANARĖLĖ – LAŠINIAI – MAJOLIKA – MARLBORO – MECENATĖ – MĖSGALYS – NEKANTRA – RAGAIŠIS – SALVIJOS – SAUSŽOLĖ – STRELİKĖ.
- 9 raidės:**
ATMOSFERA – INSBROKAS – NEKROŠIUS – SUBSIDIJA.

„Draugo“ kryžiažodį Nr. 084 išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Vida Bučmienė, Cleveland, OH
Jadvyga Savickas, Nashua, NH

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjoms. Nuo šio numerio, be kryžiažodžio „Sudoku“, siūlysim naują kryžiažodį „Surašymas“. Tikime, jog jis bus kiek lengvesnis ir sudomins gausesnį kryžiažodžių mėgėjų būrį.

Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu: „Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589 arba el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

Kalėdos be sniego, Naujieji – su lietumi

Atkelta iš 3 psl. jų atsisakydavo. Daug čikagiečių pradėjo ieškoti darbo šiltesnio klimato valstijose.

Gamta ar pats nelabasis neleido Čikagai atsikvėpti nei vėliau. 1983 m. Kalėdų išvakarėse, pučiant 30 mph vėjui, temperatūra nukrito iki -23F, taip įtvirtindama naują speigo (windchill) rekordą – neįsivaizduojamą – 82F. 2001 m., metereologams nutarus

naudoti naują formulę, tas rekordas buvo perskaiciuotas į -57F.

1984 m. sausio 20 d. Čikagoje buvo pasiekta žemiausia jos istorijoje oro temperatūra – -27F arba -33C. Jau sutikus naujuosius 1999 m., per dvi dienas gamta Čikagai atseikėjo 20.6 colio sniego. Nepasigailėjo gamta čikagiečių nei pernai, kai 2011 m. vasario 1–2 d. iškrito 20.2 colio sniego. Nors 1967 m. rekordas nebuvo sumuštas, šią pūgą čikagiečiai prisimins dėl tūkstančio automobilių įstrigusių Čikagos puošmenoje – Lake Shore Drive. Tikėkimės, kad dabartinė labai švelniai prasidėjusi žiema neiškrės mums kokio netikėto ir nelaukto, neduok Dieve, gal ir rekordinio pokšto.

SIŪLO DARBĄ

Reikalinga moteris padėti 78 m. moteriai, gyventi kartu Long Island, New York. Privalo skaniai gaminti maistą, kalbėti itališkai ar angliškai. Atlyginimas \$100 per dieną. Tel. **631-371-9954** arba arrowooddrive@msn.com

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER

DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJASKAS

Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS

Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS

Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.; Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, PC

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA

Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.

318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068

Tel. 847-692-2303

www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas
- TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS

Dantų gydytoja

15543 W. 127th St.

Suite 101, Lemont, IL

Tel. 630-243-1010

Valandos susitarus

Skelbimų skyriaus

tel. 1-773-585-9500

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638

Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654

312-644-7750

pirm. - penkt.

nuo

6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609

773-624-9900

pirm. - penkt. nuo

6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.

šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.

ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!

Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

www.draugas.org

JAV lietuvė džiaugiasi puikia patirtimi Lietuvoje

Lina Polikaitis, Amerikos lietuvė kilusi iš Los Angeles, California valstijos, tikrų tikriausiai įsimylėjo kraštą, iš kurio į Ameriką atvyko jos protėviai. Neseniai Lina baigė mainų programos LCC tarptautiniame universitete, įsikūrusiame Lietuvos uostamiestyje Klaipėdoje, rudens semestrą. „Apie galimybę studijuoti Lietuvoje išgirdau iš draugės, kuri taip pat yra Amerikos lietuvė, ir prieš keletą metų taip pat mokėsi čia pagal mainų programą“, – pasakoja Lina, kuri studijuoja sociologiją California Lutheran University.

Jos santykis su Lietuva ištis ypatingas: Lina kalba lietuviškai, jaučiasi esanti labiau lietuvė nei amerikietė ir nuo pat pirmojo apsilankymo į Lietuvą prieš septynerius metus nuolat čia sugrįžta. Ši kartą jos apsilankymas dar prasmingesnis, nes ji praturtino jos patirtis LCC tarptautiniame universitete – išskirtinėje aukštojoje mokykloje, kurioje studijuoja studentai iš 27 pasaulio šalių. „Aš vis dar negaliu suskaičiuoti šalių, kuriose dabar turiu draugų, ir negaliu patikėti, kad mums teko laimėti mokytis vieniems iš kitų“, – sako Lina pokalbio metu.

– Lina, tavo šeima yra lietuviškos kilmės. Kaip tavo šeimos nariai atsidūrė JAV?

– Istorija ar istorijos bent jau man ištis labai įdomios. Visi keturi mano seneliai gimė Lietuvoje ir pasitraukė iš šalies karo metais, siekdami išvengti rusų persekiojimų. Pirmiausia jie pasitraukė į Vokietiją, iš kur galiausiai išvyko į JAV, nes grįžti į Lietuvą buvo nesaugu. Jų pa-

diją, bet juos sustabdė karinis vokiečių laivas. Vokiečiai vyrus išsiuntė kasti griovių, o moteris ir vaikus išsiuntė į Vokietiją, kur moterys dirbo ginklų gamykloje. Galiausiai šeima vėl susitiko ir pasitraukė į pabėgėlių stovyklą kartu su daugeliu kitų lietuvių. 1949 metais jie išvyko į Ameriką ir ten susitiko su savo rėmėjais. Tėčio tėtis pasitraukė su vokiečiais, kai prasidėjo rusų invazija ir kinto Vokietijos sieną be problemų. Šeima atsidūrė pabėgėlių stovykloje. Į Ameriką jie atvyko taip pat 1949 metais.

– Tu kalbi lietuviškai. Vadinausi, tavo šeima per visus metus išlaikė lietuviybę – kalbėjo lietuviškai, laikėsi tradicijų ir taip toliau?

– Tikrai taip! Aš pirmiausia pradėjau kalbėti lietuviškai. Angliškai turėjau išmokti nuėjusi į priešmokyklinę grupę, kur niekaip negalėjau suprasti, kodėl kiti vaikai nesimoko lietuviškai, jei aš turiu mokytis angliškai. Kadangi mano seneliai atvyko į JAV ne kaip emigrantai, o kaip pabėgėliai, jie nenorėjo prarasti savo lietuviybės. Mano tėvai užaugo kalbėdami lietuviškai, sekdami lietuviškomis tradicijomis, buvo labai įsitraukę į lietuvių bendruomenės gyvenimą. Man pasisekė, kad mano tėvai buvo patriotiškai nusiteikę Lietuvos atžvilgiu ir išlaikė lietuviybę augindami mane ir mano brolį. Nors ir keista, aš, būdama antros kartos JAV pilietė, save tapatinu daugiau su Lietuva nei su Amerika.

– Kurioje JAV dalyje tu gyveni? Ar ten aktyvi lietuvių bendruomenė? Jei taip, ar pati dalyvauji jos veikloje?

žįstami pasirūpino, kad jie gautų kvietimus į Jungtines Amerikos Valstijas. Mano mamos mama išvyko iš Lietuvos su giminaičiais ir pasiekė Vokietiją be vargo. Mano senelis, mamos tėtis, besitraukdamas patyrė daug sunkumų. Nors jis pasitraukė su visa šeima, pakeliui jų traukinį bombardavo, ir jis vienintelis iš šeimos išgyveno. Per klaidą jį palaikė vokiečių kareivių ir nusiuntė į karo ligoninę. Supratę, kad jis – ne kareivis, perkėlė į kitą ligoninę ir išsiuntė priverstiniais darbams. Jis paspruko ir šiaip ne taip pasiekė Vokietiją, kur sutiko mano močiutę, susituokė ir susilaukė pirmojo vaiko (mano tetos). Jie išvyko į Ameriką 1949 metais, kai surado žmones, sutikusius būti jų rėmėjais. Kita močiutė iš Lietuvos emigravo dar būdama vaikas, kartu su savo tėvais. Jie kėlėsi į Šve-

– Gyvenu California, netoli Los Angeles. Ten gana didelė lietuvių bendruomenė – apie 2,500 aktyvių narių. Šiuo metu priklausau tautinių šokių kolektyvui, aktyviai dalyvauju lietuvių skautų veikloje, lankausi lietuvių studentų renginiuose bei prisidedu prie ateitininkų veiklos. Beveik keturiolika metų kone kiekvieną sekmadienį lankiau lietuvių mokyklą. Čia mokiausi lietuvių gramatikos, literatūros, istorijos, geografijos, tautinių šokių, dainų ir menų. Viskas, ko buvo mokoma šioje mokykloje, siejosi su Lietuva. Man labai patinka būti lietuvių bendruomenės dalimi, todėl stengiuosi kuo aktyviau dalyvauti jos veikloje.

– Ką ir kur studijuoji JAV? Kaip sužinojai apie galimybę studijuoti Lietuvoje?

L. Polikaitis: „Man mano ryšys su Lietuva reiškia labai daug. Tai langas į mano šeimos praeitį.“

– Aš studijuojau sociologiją California Lutheran University. Apie galimybę studijuoti Lietuvoje išgirdau iš draugės, kuri taip pat yra Amerikos lietuvė. Prieš kelis metus ji taip pat atvyko pagal mainų programą studijuoti Lietuvoje. Aš norėjau pasinaudoti galimybe praleisti bent pusmetį šioje šalyje, kuri man buvo tokia artima visą gyvenimą, tad nors mano universitetas ir nepalaiko tiesioginių ryšių su LCC, abu universitetai man daug padėjo įgyvendinant šį mano troškimą.

– Ar esi prieš tai buvusi Lietuvoje? Kokie buvo pirmieji išpuodžiai apie šalį, Klaipėdą, LCC?

– Lietuvoje esu jau trečią kartą. Pirmą kartą atvykau prieš septynerius metus su šeima, bet čia praleidome tik dvi savaites. Tai buvo nuostabus patyrimas – visą gyvenimą Amerikoje aš suvokiau save kaip tautinės mažumos atstovę, nes dauguma žmonių net nežino, kur yra Lietuva, jau nekalbant apie kažką daugiau. Tad kai pirmą kartą atvykau į Lietuvą ir išgirdau žmones gatvėje kalbančius lietuviškai, pamačiau tautinius paminklus, apie kuriuos anksčiau buvau tik skaičiusi, jaučiausi kaip pasakoje. Mane labiausiai paveikė tai, kas tradiciškai paveikia žmones, tai, kas akivaizdu. Antrą kartą atvykau į Lietuvą su savo šokių kolektyvu 2009 metų vasarą. Čia su draugais praleidau apie mėnesį ir viešnagės pabaigoje jaučiausi jau ne kaip turistė. Prieš atvykdamą į Klaipėdą praleidau visą vasarą Vilniuje, tad persikrausčiusi iš karto pajaučiau, kad Klaipėda – gerokai mažesnis miestas. Iš pradžių nebuvo tikra, kad man jis patiks taip pat kaip Vilnius, bet, patikėkite, dabar man čia labai gera. LCC padėjo man pasijusti kaip namie, nes visi buvo labai draugiški ir labai šiltai mane sutiko.

– Kuo tau, kaip Amerikos lietuviui, naudinga ši LCC mainų programa?

– Pagrindinis dalykas, dėl kurio man ši programa prasminga, yra tai, kad aš čia jaučiausi kaip namie. LCC labai šiltai sutinka žmones, bet kaip Amerikos lietuvė aš tą jaučiu dar la-

biau. Taip sakau, nes visą gyvenimą buvau lietuvė, gyvenanti JAV. Čia viskas atvirkščiai – aš esu amerikietė, gyvenanti Lietuvoje. Tai labai naudinga, nes aš dar labiau pamilau ir geriau supratau šią šalį. Čia galiu būti jos kasdienio gyvenimo dalimi ir panirti į tą kultūrinę gelmę, kurios turbūt neįmanoma visiškai turėti Amerikoje.

– Jei palygintumei LCC su savo universitetu JAV – kuo jie panašūs ir kuo skiriasi? Ar, tavo nuomone, LCC iš tiesų suteikia amerikietišką *artes liberales* išsilavinimą, kaip skelbiama jo reklamoje?

– LCC daug kuo labai panašus į tą universitetą, kuriame studijuojau JAV. Dėstytojai taip pat labai įsitraukia į studentų mokymosi procesą ir visada yra pasirengę padėti. Čia galbūt net labiau nei namuose. Siek tiek skiriasi dėstytojų metodika, bet ne drastiškai. Manau, kad LCC ištis suteikia tokį išsilavinimą, kokį žada, ir daugelyje paskaitų aš išmokstu daugiau, nei vien tai, ką duoda dėstytojas. Vienoje paskaitoje, kurioje esu su 20 kitų studentų, mes atstovaujame 10 skirtingų valstybių. Būtent tuos skirtingus kultūrinius požiūrius ir tradicijas, kurios atspindi paskaitų metu vykstančiose diskusijose, aš labiausiai ir vertinu. To aš niekada neturėčiau savo universitete JAV.

– Kaip leidai laiką Klaipėdoje? Girdėjome, kad dirbai savanore vienuose vaikų globos namuose?

– Ruduo Klaipėdoje buvo fantastiškas. Vis dar negaliu suskaičiuoti, keliose skirtingose šalyse dabar turiu draugų, ir negaliu patikėti ta laime, kad galime mokytis vieni iš kitų. Nepaprastai džiaugiuosi patirtimi, kurią įgijau per šią mainų programą. Ir, kaip ir dauguma LCC studentų, aš noriu kažkuo prisidėti prie miesto gerovės. Kadangi vasarą beveik kiekvieną dieną leidau vaikų globos namuose, kur pamilau visus iki vieno vaikus, žinojau, kad ir čia noriu daryti tą patį. Nors negaliu ten būti kiekvieną dieną, stengiuosi nueiti į vaikų globos namus bent tris kartus per savaitę. Aš dirbu su kiek

vyresniais vaikais – penkiamečiais ar panašaus amžiaus, tad jie jau patys moka viską daryti. Žaidžiu su jais ir skiriu jiems dėmesio, kurio jie taip išalkę. Norėčiau prisidėti ir daugiau – vaikai iš tiesų yra nuostabūs. Aš esu labai dėkinga už galimybę dalį savo laiko Klaipėdoje praleisti su jais.

– Ar turi kokių ateities planų, susijusių su Lietuva? Gal galvojai apie tai, kad norėtumei daugiau laiko praleisti čia, o gal net apsigyventi?

– Man labai patinka čia ir vienu ar kitoku būdu norėčiau praleisti daugiau laiko Lietuvoje. Mano ateities planai, tiesą sakant, yra labai migloti. Aš jau įpusėjau savo trečiuosius metus universitete, bet dar neturiu supratimo, ką toliau darysiu. Lietuvoje jaučiuosi vis labiau kaip namie, tad yra tokia tikimybė, kad kada nors čia ir persikraustysiu. Bet galiausiai viskas priklausys nuo darbo, kurį gausiu, ir nuo to, kur kraustysiuos dirbti. Kas žino, gal vieną dieną dirbsiu LCC!

– Ir pabaigai filosofinis klausimas: ką tau reiškia Lietuva ir ryšys su ja?

– Gal reikia būti atidesnei Filosofijos įvado paskaitų metu, nes dabar nerandu tinkamų žodžių atsakyti į šį klausimą, bet pamėginsiu. Man mano ryšys su Lietuva reiškia labai daug. Tai langas į mano šeimos praeitį. Tai stipriausias ryšys, rišantis mane su seneliais. Tai saitai, kurie riša mano Amerikos lietuvių bendruomenę. Dauguma mano artimiausių draugų yra lietuviai, tad be mus vienijančio gyvenimo būdo ir kultūros turbūt net nebūčiau jų sutikusi. Tai ir priežastis, dėl kurios aš tapau daugelio tautinių ir tarptautinių įvykių dalimi. Bet tai yra giliau nei vien patyrimai ar santykiai su žmonėmis. Lietuvybė yra giliai įsišaknijusi manyje, būtent todėl aš jaučiuosi išdidžiai, kai užsidedu sluoksnius raštuotos vilnos ir strykčioju grojant akordeonui. Tai ir mano sociologinio smalsumo priežastis. Tai sąsaja tarp dviejų kultūrų. Tai – mano tapatybė. Paprastai tarient, aš esu laimingesnis žmogus, nes mane sieja ryšiai su Lietuva.

– Ačiū už įkvėpiančią pokalbį!

LCC tarptautinio universiteto info

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS
A † A
Inž. VYTAUTAS MAŽEIKA

Užbaigė šios Žemės Kelionę 2011 m. sausio 19 d.
Brangiam Jo atminimui šv. Mišios bus aukojamos sausio 19 d., 9 val. ryto Šv. Kazimiero misijos koplyčioje, St. Pete Beach, FL ir Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, Montreal, Que., Kanada.
Visus gimines, draugus ir artimuosius prašome prisiminti a. a. Vytautą savo maldose.

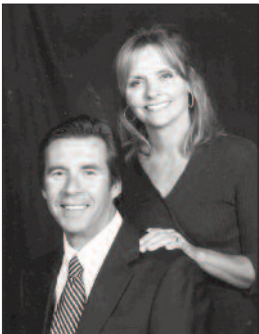
Liūdinti šeima

**PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS**
SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO, 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!
„Draugą“ atminkime savo testamente.

A † A
ELEONORA SZWED
(ARDICKAS)

Mirė 2011 m. gruodžio 25 d. Briarcliff Manor, New York, sulaukusi 90 metų.
Anksčiau daug metų gyveno Čikagoje.
Gimė Viekšniuose, Lietuvoje.
Nuliūdę liko: dukros Žyvilė Lewis ir Jūra Newman; brolis Vytautas Ardickas; 7 anūkai ir 9 proanūkai.
Velionė buvo žmona a. a. Raymond.
A. a. Eleonora palaidota 2012 m. sausio 4 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę artimieji

A † A
RAYMOND MASILIŪNAS

Mirė 2012 m. sausio 6 d.
Nuliūdę liko: seserys Irene Masiliūnas ir Carol Sudeikis, brolienė Cindy; 8 sūnėnai ir dukterėčios bei jų anūkai; geri draugai monsinjoras John Kuzinskas, Bernice Barakauskas ir šeima.
A. a. Raymond buvo sūnus a. a. Petro Povilo ir a. a. Karolinos Runkelas, brolis a. a. Peter, a. a. John, a. a. Anne, a. a. Bernice, svainis a. a. Isidore ir a. a. Lorraine.
Velionis buvo Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios narys, Knights of Columbus ir American Legion.
Velionis buvo pašarvotas sekmadienį, sausio 8 d. nuo 3 v. p. iki 9 v. v. Lack laidojimo namuose, 9236 S. Roberts Rd. (8000 W.), Hickory Hills, IL.
Laidotuvės įvyko pirmadienį, sausio 9 d. Iš laidojimo namų 9:15 val. ryto a. a. Raymond buvo atlydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10 val. ryto buvo aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis buvo palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.
Norinčius paaukoti a. a. Raymond atminimui, aukas siųsti Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčiai arba Holy Family Villa.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Lack FH. Tel. 708-430-5700

A † A
VYTENIS ŠILAS

Mirė 2012 m. sausio 9 d., sulaukęs 84 metų amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Grušlaukėje, gyveno Čikagoje, Brighton Park.
Velionis buvo Rozalijos Šilienės ir Petro Šilo sūnus.
A. a. Vytenis ilgus metus dirbo Lietuvių Bendruomenėje savo tėvynės Lietuvos labui. Buvo diplomuotas inžinierius.
Netektyje, giliai nuliūdę, liko žmona Vida (Butėnaitė), sūnus Algirdas su žmona Brenda ir anūkas Evan; sūnus Darius su žmona Živile ir anūkas Kasparas; sesuo Aldona ir Elegijus Kaminskai, jų dukros Andrėja Kaminskaitė bei Rasa Kaminskaitė-Avižienis su dukromis Lina ir Daiva; velionio sesuo Rasa ir Jonas Vazbiai, jų dukra Gailė ir sūnus Tomas; žmonos sesuo Algė ir dr. Adolfas Šležai, jų dukra Silvija su vyru Linu Luku ir vaikais Nikolu ir Petru; žmonos brolis Zenonas Butėnas su žmona Margarita, pusseserė Teresė ir James Daniels.
A. a. Vytenis bus pašarvotas pirmadienį, sausio 16 d. nuo 8:30 val. iki 10:15 val. ryto Alliance laidojimo namuose, 4330 South California Ave. Iš koplyčios bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią, kurioje 10:30 val. r. vyks gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po šv. Mišių a. a. Vytenis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.
Vietoje gėlių prašome aukoti Lietuvos Partizanų Globos Fondui.
Nuoširdžiai kviečiame artimuosius, draugus ir pažįstamus kartu su mumis atsisveikinti ir palydėti a. a. Vytenį į jo paskutinę kelionę.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 1-800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sausio 15 d. 10:30 val. r. šv. Mišiose prisiminsime 1991 m. sausio 13 d. žuvusius už Lietuvos laisvę. Eucharistijos šventimą atnašaus tėvas Gabrielius – Arnis Suleimanovs. Po šv. Mišių parapijos salėje vyks JAV LB Brighton Park apylinkės narių metinis susirinkimas. Bus renkami solidarumo įnašai, vyks rinkimai į valdybą. JAV LB Brighton Park apylinkės valdyba skelbia naujų narių registraciją į lietuvių rėmėjų eiles. Po susirinkimo – kugelio pietūs.

■ **Sausio 15 d., sekmadienį, jūrų šaulių kuopa „Klaipėda“** organizuoja Klaipėdos krašto išlaisvinimo metinį paminėjimą. Kartu bus prisiminti ir Sausio 13-osios dienos įvykiai. Šv. Mišios – 9 val. r. Šv. Antano bažnyčioje (1510 S. 49th Court, Cicero, IL 60804). Po šv. Mišių parapijos salėje įvyks paskaita, programa ir pietūs.

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje** (Marquette Park) sausio 15 d., sekmadienį, 10:30 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. Rimvydas Adomavičius ir kun. Remigijus Monstvila. Po Mišių visus kviečiame į parapijos salę pabendrauti su svečiais ir pasivaišinti spurgomis bei kavute.

■ **Lietuvių filatelistų draugija „Lietuva“** sausio 22 d., sekmadienį, 1 val. p. p. kviečia narius ir svečius į visuotinį metinį draugijos susirinkimą, kuris vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejaus (6500 S. Pulaski Rd., Chicago) ALT'o kambaryje (2-as aukštas). Po susirinkimo – kavutė.

■ **Š. m. sausio 28–29 d. Pasaulio lietuvių centre**, Lemont, vyks politinis savaitgalis „Lietuva, Tėvyne mūsų“, kuriame dalyvaus, kalbės, diskutuos svečiai iš Lietuvos. Bus įteikta šių metų „Laisvės premija“ Nepriklausomybės akto signatarei, kriminalistikos mokslų daktarei Rūtai Gajauskaitei už aktyvią, atvirą ir drąsią kovą prieš korupciją Lietuvos teismuose bei nusikalstamą valdančiųjų veiklą prieš Lietuvos žmones. Rengia JAV lietuvių Visuomeninis komitetas.

■ **JAV LB Cicero apylinkės valdyba** sausio 29 d., sekmadienį, po 9 val. r. lietuviškų šv. Mišių kviečia šv. Antano parapijos narius bei svečius į Palaimintojo J. Matulaičio minėjimą parapijos kavinėje.

■ **Sausio 29 d., sekmadienį, 12:30 val.** p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje organizacija „Vaiko vartai į mokslą“ rengia metinį veiklos pranešimą. Kviečiami organizacijos nariai, rėmėjai ir visi besidomintys organizacijos veikla. Daugiau informacijos rasite vvm@childgate.org

■ **Vasario 4 d., šeštadienį, Lemont High School Performing Arts Center** (800 Porter St., Lemont) vyks teatralizuotas meno, literatūros bei chorinės muzikos renginys „Turbūt ne dėl savęs esu“, skirtas paminėti Lietuvos nepriklausomybės dieną. 6 val. v. meno parodos atidarymas, 7 val. v. lietuvių meno ansamblio „Dainava“, aktorių ir Čikagos muzikantų koncertas. Bilietus galima įsigyti PLC raštinėje, „Seklyčioje“ ir internetu www.dainava.us

■ **Filisterių skautų sąjungos (FSS) Čikagos skyrius** kviečia savo narius dalyvauti iškilmingoje sueigoje, kuri vyks vasario 11 d., šeštadienį, 3 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, 123 kambaryje, Lemont, IL. Narius prašoma vilkėti uniformą. Apie dalyvavimą pranešti skyriaus pirmininkei fil. Aušrelei tel. 630-243-6302.

■ **LR Generalinis konsulatą Čikagoje**, bendradarbiaudamas su Čikagos laisvaikio ir pramogų centru Navy Pier, kviečia į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventę, kuri vyks kovo 11 d., sekmadienį, nuo 12 val. p. p. iki 5 val. p. p. Navy Pier centro „Crystal Garden“ salėje. Šventėje pasirodys lietuvių meno grupės. Norinčius dalyvauti ar tapti šventės rėmėjais maloniai prašome pranešti Agnei el. paštu agne.vertelkaite@urm.lt arba tel. 312-397-0382, tr. nr. 204.

■ **Pianistės Aleksandros Žvirblytės** ir smuikininkės Lindos Veleckytės koncertus „Aukštinės stygos“ vyks sekmadienį, balandžio 29 d., 12:30 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Į labdaros koncertą visus maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **M. K. Čiurlionio 100-ųjų mirties metinių minėjimas** įvyks sausio 22 d. 12:15 val. p. p. Šv. Kazimiero parapijos salėje (2718 St. George St., Los Angeles, CA 90027). Programoje dalyvauja meno ir literatūros tyrinėtojas bei kritikas prof. dr. Stasys Goštautas ir pianistė, Westmont College (Santa Barbara) profesorė dr. Eglė Janulevičiūtė. Minėjimą rengia Los Angeles ateitininkai. Ta pačia proga Lietuvių paveldo draugija rengia lietuvių dailininkų Linos Pukšaitės, Dave Matke ir Liucijos Šimkevičienės darbų parodą.

■ **Toronto lietuvių namai (1573 Bloor St., Wst Totonto, Ontario, Canada)** sausio 22 d. 2 val. p. p. kviečia į literatūrinę popietę. Bus rodomas spektaklis vaikams „Kalėdiniai nuotykių. Daugiau informacijos suteiks Rūta Snowden el. paštu rutasnowden@rogers.com

■ **Lietuvos Respublikos ambasada JAV** (2622 16th St NW, Washington, DC 20009) sausio 28 d., šeštadienį, nuo 6 val. v. iki 9 val. v. kviečia į dr. Dainiaus Mačikėno fotografijų parodą „Iš meilės šokiui“. Dalyvaus garsūs šių laikų Lietuvos baleto meistrai Eglė Špokaitė, Mindaugas Baužys, Vilija Putrius. Apie dalyvavimą prašoma pranešti el. paštu liana.vazbiene@urm.lt arba tel. 202-234-5860.

■ **Kviečiame vasario 10–12 dienomis** į Neringos stovykloje vyksiančią Žiemos šventę. Kreiptis į stovyklos vedėją Reginą Kulbytę tel. 978-582-5592 arba el. paštu regina@neringa.org

Aukštos indėlių palūkanos
2 proc. trejiems metams terminuoti indėliai, 2.5 proc. trejiems metams IRA terminuoti indėliai
California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, California
Tel. **310-828-7095**
Valdžios apdrauda iki \$250,000

Ilgamečiai „Draugo“ bendradarbiai – buvusi laikraščio vyr. redaktorė Danutė Bindokienė ir daugelio straipsnių „Drauge“ autorius Aleksas Vitkus – susitikę turi apie ką pakalbėti.

Laimos Apanavičienės nuotr.

DIRBK IR TOBULINK STUDIJAS

KVIEČIAM STAŽUOTIS 2012 M. VASARAI!

JAV Lietuvių Bendruomenės Lietuvių Išeivijos Studentų Stažuotė

JAV ir Kanados lietuvių kilmės universiteto studentai ar tik ką baigę studijas yra kviečiami stažuotis Lietuvoje savo specialybėse – nuo medicinos, socialinių darbų, tarptautinių studijų, verslo iki įvairių menų. Šioje 6 savaitių programoje studentai patirs lietuvišką gyvenimą, kultūrą, kalbą ir kasdieninį darbą.

Studentai uždirbs 5 universitetinius kreditus – per LISS bendradarbiavimą su Vytauto Didžiojo universitetu.

Programa vyks nuo 2012 m. liepos 6 d. iki rugpjūčio 18 d.

LISS prašymus dalyvauti priima iki vasario 16 d.

Prašymus ir daugiau informacijos rasite www.stazuote.com arba www.lithuanianinternships.com

sk.047517

Saulė Piktytė „Laivas“. Akvarelė, popierius.

Bridge Gallery, Los Angeles City Hall

(201 N. Main St., Los Angeles, CA 90012)

iki š. m. sausio 31 d. vyksta dailininkės Saulės Piktytės tapybos ant popieriaus darbų paroda „A Place to Dream“

Parodos kuratorė Mary Oliver.

Galerija dirba ketvirtadieniais – sekmadieniais nuo 12 val. p.p. iki 5 val. p.p.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747